Lodzer Tageblat № 269

Opłata pocztowa uiszcz. ryczałtem

פרייז 15 גראשען

לאדזשער טאגעבלאט

היינט 6 זייטען

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען פון: רעדאַקציע 10057, פון אַדמיניסטראַציע 10047.

מאָנטאָג, פ' ויצא ד' כסלו תרצ"א | 24 listopada 1930 r. | 23-טער יאָהרגאַנג

נעכטיגע וואהלען צום סענאט

ליסטע 12 און 18 אין לאדזער וואיעוואודזטווע בעקומען מאנדאטען

ד"ר דוד שרייבער געוועהלט אלס סענאטאר אין לעמבערג.—יודישע מאנדאטען אין ווארשא פערלוירען

אויסזיכטען אויף א יודישען מאַנדאט אין ביאַליסטאקער וואיעוואודזטווא

רעזולטאַט פון די וואַהלען אין לאדז-שטאט

נעכטען שפעט ביינאַכט האָט די הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע נומער 14 פערעפנ-דיגט דאָס צעהלען. די צאָהל אָפּגעגע-בענע שטימען אין לאָדז-שטאָט איז פאָל-גענדע:

ליסטע 1 — 64902 שטימען	
" 2 — 231 "	
" 4 — 4139 "	
" 7 — 9911 "	
" 12 — 14730 "	
" 18 — 17853 "	
" 19 — 6420 "	
" 22 — 2579 "	
" 23 — 22416 "	

סך הכל האָט די וואַהל-פרעקווענץ אין לאָדז אויסגעמאַכט 50 פּראָצענט.

בײַ די סענאַט-וואַהלען אין יאָהר 1928 האָבען די יודישע ליסטען אין לאָדז בעקומען פאָלגענדע צאָהל שטי-מען: ליסטע 18 — 22.751, ליסטע 33 (אגודה'שע) — 10 650 שטימען.

דער רעזולטאַט פון די וואַהלען אין לאָדז שטאָט איז אָבער נישט מאַסגעבענד, ווײַל לאָדז צוזאַמען מיט נאָך אַנדערע קרײַזען האָבען צוזאַמען 8 מאַנדאַטען.

דער רעזולטאַט פון די וואהלען אויף דער גאַנצער לאדזער וואָיעוואודזטווע

ביז 4 פאַרטאָגס איז בעקאַנט געוואָרען פאָלגענדער רעזולטאַט פון די סענאַט-וואַהלען אין דער לאָדזער וואָיעוואודזטווע פון 796 אָבוואָדען:

ליסטע 1	209050
" 2	1680
" 4	58509
" 7	83700
" 12	47926
" 18	52841
" 19	12099
" 20	331
" 22	3684
" 23	37612

לויט בײַ איצטיגע אויסרעכענונגען האָט ליסטע 1 בעקומען 3 אָדער 4 מאַנ-דאַטען, ליסטע 4 — 1 מאַנדאַט, ליסטע 7 — 1 מאַנדאַט, ליסטע 12 — 1 מאַנ-דאַט און ליסטע 18 — איין מאַנדאַט.

וואהל-רעזולטאטען פון ווילנא און לובלין

ווילנא. (טעלעפאָניש) פון 180 אָב-וואָדען אויף 580 האָט ליסטע 1 בעקו-מען 67922 שטימען, 17 — 9394 שטי-מען, 4 — 8635 שטימען, 7 — 3775.

לובלין. (טעלעפאָניש) דער רעזול-טאַט פון 49 אָבוואָדען אויף דער אַלגע-מײַנער צאָהל פון 50 אין לובלין-שטאָט האָט ליסטע 1 בעקומען 12570 שטימען, ליסטע 4 — 4958, 7 — 966, 18 — 4468.

אנפאל אויפ'ן לאקאל פון הויפּט-פערטרויאונגס-מאן פון ליסטע 14

לעמבערג, (טעלעפאָניש) היינט איז אויסגעפיהרט געוואָרען אַן אָנפאַל אויף דער קאַנצעלאַריע פון הויפּט-פער-טרויאונגס-מאַן פון דער ליסטע 14 אין לעמבערג, ד"ר ראַטפעלד. די אָנפאַלער האָבען דעמאָלירט דעם גאַנצען לאָקאַל.

ענדגילטיגער רעזולטאט פון די וואַהלען אין ווארשא

וואַרשא, (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) די סענאַט-וואַהלען ווארשא זענען נעכטען אָראָפּ בײַ אַ קלײנער פרעקווענץ.

באַלד אין דער פריה איז געווען אַ שעהן וועטער און דער עולם איז געגאַנ-גען שטימען. שפּעטער אָבער האָט גענומען רעגענען און דער עולם האָט אויפ-געהערט געהען אָפּגעבען די שטימען.

אַ בעזונדערס קלײנע פרעקווענץ איז געווען צווישען די יודישע וועהלער. מען רעכענט, אַז נישט מעהר פון 30 פּראָצענט פון די יודישע וואַהל-בערעכטיג-טע האָבען געשטימט, דאַגעגען בײַ קריסטען רעכענט מען, האָט די פרעקווענץ אויסגעמאַכט 50 פּראָצענט. אין משך פון טאָג זענען פאָרגעקומען פיל מאָל געשלעגען צווישען פּ.פּ.ס.'אָווצעס, קאָמוניסטען און פראַקעס. עס זענען פערהאַ-פטליכע הונדערט פערוואונדעטע.

אַרום 1 ביינאַכט איז שוין געווען בעוואוסט דער רעזולטאַט פון 250 וואַהל-אָבוואָדען, דערונטער כמעט אַלע יודישע אָבוואָדען, און ווי עס ווייזט אויס, וועלען יודען קיין מאַנדאַט נישט בעקומען.

שטימען זענען אָפּגעגעבען געוואָרען פאַר'ן אײנסעל: 77 טויזענד שטימען, פאַר די ענדעקעס — 37 טויזענד, ליסטע 17 — 19000 שטימען, ליסטע 18 — 17600 שטימען.

עס פעהלען נאָך די רעזולטאַטען פון 100 אָבוואָדען, אָבער דאָס זענען אַלץ קריסטליכע געגענדען.

ווי מען רעכענט דעריבער זאָלען בעקומען פון די 4 מאַנדאַטען, וואָס וואַר-שע האָט, די סאַנאַציע 3 און די ענדעקעס 1 מאַנדאַט.

וואַרשא, (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) 3 ביינאַכט איז בעקאַנט געוואָרען דער ענדגילטיגער רעזולטאַט פון די וואַהלען אין וואַרשא.

שטימען האָבען בעקומען:

ליסטע 1 — 111995	
" 2 — 2770	
" 4 — 60180	
" 7 — 14499	
ליסטע 17 — 24635	
" 18 — 12595	
" 22 — 10226	

אַזוי אַרום האָט קיין אײנע פון די יודישע ליסטעס נישט בעקומען קיין מאַנדאַט.

מאַנדאַטען האָבען בעקומען ליסטע 1 — 3 מאַנדאַטען, ליסטע 4 ענדעקעס — 1 מאַנדאַט.

ד"ר שרייבער געוועהלט אין לעמבערג

לעמבערג, 23. נאָוו. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) דער רעזולטאַט פון די סענאַט וואַהלען אין לעמבערג איז פאָלגענדער: ליסטע 1 האָט בעקומען 28 טויזענד שטימען און ליסטע 14 21 טויזענד שטימען. אַזוי אַרום איז דער מאַנדאַט פון ד"ר שרייבער אַ געזיכערטער.

אין ביאַליסטאָק פערהאַן שאנסען אויף א יודישען מאַנדאט

ביאַליסטאָק. (טעלעפאָניש) לויט נומער 1 האָט בעקומען 10.270 שטי-מען, ליסטע 4 — 1901, ליסטע 7 — 1305 שטימען, ליסטע 17 — 8.900, ליסטע 23 — 452. די ליסטע 17 האָט שאַנסען דורכצופיהרען אַ מאַנדאַט.

באַהן-ליניע באַגדאד — חיפה

ווערט שוין פערווירקליכט

ירושלים, 23. נאָוועמבער (יט"א) פון באַגדאַד ווערט מיטגעטיילט, אַז אַהין זענען אָנגעקומען 80 אינזשינירען. זייער בעזוך שטעהט אין צוזאַמענ-האַנג מיט'ן פּלאַן צו בויען אַ באַהן-ליניע אויפ'ן שטח פון באַגדאַד ביז חיפה. די בוי-אַרבייטען פון דער ליניע וועלען זיך אָנהויבען אין חיפה.

געזעץ-פּראיעקט וועגען אימיגראַציע און לאנד-פערקויף אין א"י

ירושלים, 23. נאָוו. (יטא) די ארץ-ישראל-רעגירונג גרייט צו אַ געזעץ-פּראָיעקט וועגען דער אימיגראַציע קיין ארץ-ישראל און וועגען לאַנד-פערקויף. לויט דעם דאָזיגען געזעץ-פּראָיעקט וועט רען אויסגעגלײַכט און זיכערע רעכט די „יודישע אַגענץ" און די אַראַבישע עקזעקוטיווע.

הויפּט-מופטי וויל האבען זיינע פאר-שטעהער אין לעגיסלאטיווען-ראַט

ירושלים, 23. נאָוו (יטא) ווי די יודישע טעלעגראַפען-אַגענטור דערוויסט זיך, בעמיהט זיך דער הויפּט-מופטי דורכצוזעצען זײַנע קאַנדידאַטען אין לע-גיסלאַטיווען-ראַט.

די אַראַבישע עקזעקוטיווע האָט אַק-צעפּטירט די בעשטימונגען פון'ם „ווייס בוך".

געשטאָרבען א בעקאַנטער „יעאַס"-טוער

בערלין, 23. נאָוועמבער (יט"א) דאָ איז געשטאָרבען דער בעקאַנטער „יעאַס"-טוער פון פּוילען, בנציון גאָלדבערג פון בריסק.

שוועריגקייטען ביים שאפען א רע-גירונגס-מעהרהייט אין וויען

וויען 23 (ספּעצ.) ווי עס מעלדען די ווינער צייטונגען האָבען די בע-מיהונגען צו שאַפען אַ פּאַרלאַמענטאַרישע רעגירונג נישט געהאַט קיין ערפאָלג.

אויף דעם פאָרשלאַג אַרײַנצוטרעטען אין אַ קאָאַליציע-רעגירונג האָט שא-בער געשטעלט אַ פאָדערונג, אַז קודם זאָל וואַגוען'ס קאַבינעט אָפּטרעטען. דער קלוב פון די קריסטליך סאָציאַלע האָט אָבער דערויף נישט מסכים געווען, און אויסגעדריקט וואַגוען'ען צוטרוי.

היינט וועט פּרעזידענט מיקלאַש אײַנלאַדענען די פיהרער פון די פּאַרטייען אויף אַ קאָנפערענץ וועגען דער געשאַפענער פּאַרלאַמענטאַרישער סיטואַציע.

בעשלוסען פון דער ענטוואפנונגס-קאמיסיע

גענף, 23. נאָוו. (ספּ.) די פּאָרבערייטונגס-קאָמיסיע פאַר דער ענטוואָפע-נונגס-קאָנפערענץ האָט אָנגענומען דעם פראַנצויזישען פאָרשלאַג, וואָס פאָר-פליכטעט די מלוכה פאָרצושטעלען אַנ'אויסווײַז פון יענעלטעם, וואָס זיי האָבען בע-קומען מיליטערישע אויסבילדונג אין פערגאַנגענעם יאָהר.

ווײַטער האָט די קאָמיסיע אָפּגעוואָר-פען דעם פאָרשלאַג פון איטאַליענישען דעלעגאַט, וואָס האָט געפאָדערט צו האַלטען אַ קאָנטראָל איבער די מיליטע-רישע אויסבילדונג אין פראַנקרײַך.

לויט דער רייה איז איבערגעשיקט געוואָרען צו דער סוב-קאָמיסיע פון זאַכ-קענער דער האָלענדישער פאָרשלאַג, וואָס פאָדערט פאָרצושטעלען יעדעס יאָהר די צאָהל געוועהר און אַמוניציע, וואָס איז אין געברויך אָדער מאַגאַזי-נירט. די קומענדיגע זיצונג פון דער קאָ-מיסיע וועט פאָרקומען מאָנטאָג.

ערמאָרדעט אפגאַניסטאַנישער קאָנסול אין סאוו.-רוסלאנד

ריגא, 23. נאָוו. (ספּ.) פון מאָס-קווא ווערט געמעלדעט, אַז דער גענע-ראַל-קאָנסול פון אַפגאַניסטאַן אין טאַש-קענט האַשוב כאַן איז ערמאָרדעט גע-וואָרען דורך אומבעקאַנטע נעפען אם האַבאַד. לויט אַנ'אָפיציעלער סאָוויעטי-שער ווערסיע האָט דעם מאָרד אויסגע-פיהרט אַ באַנדע רויבער די דאָזיגע ווערסיע ווערט אָבער אָפּגעוואָרפען דורך דעם אומשטאַנד, אַז צוזאַמען מיט'ן צוהרונג האָט מען בײַם קאָנסול אויך צוגערויבט אַ וואַליזקע, אין וועל-כער עס האָבען זיך געפינען פיל וויכטי-גע דיפּלאָמאַטישע דאָקומענטען. דער ליטער פון פּראָטאָקאָל פון קאָמיסאַר-יאַט פאַר אויסערן-ענינים פלאָרינסק האָט אויסגעדריקט דעם געזאַנדטען פון אַפ-גאַניסטאַן אַזוי כאַן זײַן מיטגעפיהל אין נאָמען פון דער סאָוויעט-רעגירונג.

טיף ערשיטערט צוליב'ן פריצײַטיגען טויט פון אונזער פריינד און שותף

ב"ע

אריי' זילבערבערג

דריקט אויס דעם וואַרימסטען מיטגעפיהל דער פאַמיליע

יוסף קראַקאווסקי און פרוי

צוליב דעם טויט פון מיין אונפערגעסליכען פריינד

ב"ע אריי' ב"ר שמעון נ"י זילבערבערג

דריקט אויס דער שווערגעטראָפענער פאַמיליע דעם טיפסטען ביילייד.

משה פיינמעהל

Dr.Med. E. Reicher

ספּעציאַל ארצט

פאַר הויט האָר אין וועגערישע קראַנקהייטען
דיאַטערמיע-בעהאַנדלונג און עלעקטרא-טעראַפּיע
פּאָלודניאָווא 8 טעל. 201-93. נעמט אָן פון 8—11
פריה און 5—9 אָוונד. זונטאָג פון 9—1 מיטאָג.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע פרייזען

Dr. med.

H. Krauskopf

אַקושעריע און פרויען-קראַנקהייטען
זגיערזשער 16 טעל. 113-47. נעמט אָן פון 4—7

Dr. med. M. Lerner

קינדער-קראַנקהייטען
זאַכאָדניאַ 64. טעל. 113-09 נעמט אָן פון 3—5

Dr. med.

G. Gersztajn

ספּעציאַל-ארצט פאַר אויגען-קראַנקהייטען
Traugutta 12 (טראַוגוטאַ)
Telefon 175-10
נעמט אָן פון 11 ביז 1 און פון 7 ביז 8 אָוונד.

Dr. Niewiażski

ספּעציאַליסט
פאַר סיפיליס, טריפּער און מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
פאַר דאַמען ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.
אַנדזשעיאַ 5 טעל. 159-40
נעמט אָן פון 8 ביז 11 פריה און פון 5 ביז 9 אָוו.

ווינער ארטאפעדישע פּראַצאָווניע

- אונטער אויפזיכט פון אַ דאָקטאָר ספּעציאַליסט — מאַכט לויט גיפּס-מאָדעלען וועלכע איינלאָגען נעגען פּלאַט-פיס קינסטליכע פיס, אָרטאָפּעדישע גאָרסעטען און אַפּאַראַ-טען א. ז. וו. גדאַנסקאַ 28 וו. 1, פון 5—7 אָוונד.

Dr. med.

H. Borzekowska

ספּעציאַל-ארצט פאַר אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
Gdańska 44, tel. 185-88
נעמט אָן פון 5 ביז 7 אָוונד.
5059

אַרעסטירטע געוו. דעפּוטאַטן ווערן באַפרייט אויף קויציע

בריסקער תפיסה אויפגעלעזט; אַלע געוועזענע דעפּוטאַטן איבערגעפירט אין די תפיסות פון וואַרשע, טאָרן און ברויעץ

אַרעסטירטע געוו. דעפּוטאַטן איבערגעפירט פון בריסק

וואַרשע, 23. נאָוו. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) היינט זענען אַלע אַרעסטירטע געוועזענע דעפּוטאַטן איבערגעפירט געוואָרן פון דער בריסקער פעסטונג קיין וואַרשע און אַנדערע שטעט.

צווישן די איבערגעפירטע אין דער מאָקאָטאָווער תפיסה קיין וואַרשע געפינען זיך די געוועזענע דעפּוטאַטן: קיערניק, פּראַגער און מאַסטעק.

קאָרפאַנטי און קוויאַטקאָווסקי זענען איבערגעפירט געוואָרן קיין טאָרן. און די איבעריגע קיין ברויעץ.

דער אויספאָרשונגס-ריכטער ה׳ דעמאַנט האָט ערקלערט, אַז אַלע אַרעסטירטע געוועזענע דעפּוטאַטן קענען באַפרייט ווערן אויף קויציע צו 10 טויזנט זל.

נישט פאַרגעקומען קיין איבערקערעניש אין רוסלאַנד

וואַרשע, 23. נאָוו. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) פון פּוילישע קוועלן ווערן ווייטער אָפּגעלייקנט אַלע קלאַנגען וועגן אַ איבערקערעניש אין רוסלאַנד. די צוגן קיין רוסלאַנד גייען נאָרמאַל.

עגיפּטע פאַרקלענערט דעם איינפאָהר-צאָל פאַר א״י-אָראַנזשען

קאַיר (יט״א) די לעצטע צאָל־פאַרגרינגערונגען אויף אָראַנזשען פון ארץ־ישראל איז צוריקגעצויגן געוואָרן דורך דער עגיפּטישער רעגירונג. עגיפּטן האָט זיך אַנטשלאָסן אויף דעם שרוט, אַלס נעגאַטרעטיע דאָס ארץ־ישראל־רעגירונג גלייך נעהמענדיק דעם צאָל־אַפּצאָל פון סחורות, וואָס ווערן אויסגעפירט פון עגיפּטן.

אורטייל אין גרויסן פּראָצעס וועגן די באַרשאַ-געשעעענישן

אַלע שולדיגע אַנטיסעמיטן איז די גרויסאַרטע פאַרברעכנס זענען באַפרייט געוואָרן

בוקאַרעסט, 23. נאָוועמבער (יט״א) נאָכ׳ן אויסהערן די 150 עדות און די רעדעס פון פּראָקוראָר און פאַרטיידיגער אין דעם גרויסן באַרשאַ-פּראָצעס, איז אַרויסגעטראָגן געוואָרן דער אורטייל, לויט וועלכן אַלע 15 יידישע אָנגעקלאָגטע און 60 קריסטליכע אָנגעקלאָגטע זענען באַפרייט געוואָרן פון שולד. בלויז דער אַנטיסעמיט דאַנינאַ, איז פאַר׳משפּט געוואָרן צו באַצאָהלען 5000 לעי. אויך די אַנטיסעמיטישע גייסטליכע, וועלכע האָבן געפּייניקט די יידן און האָבן מיטגעווירקט צו די אונטערצינדונגען – זענען באַפרייט געוואָרן.

ווידער אַ אויפּרייס פון אַ פּרימוס-מאַשין

פּרוי באַקומען שווערע בראַנד-וואונדן

(§) נעכטן האָט ווידער אַמאָל פּאַסירט אַן׳אומגליקס-פאַל צוליב אויפּרייסן פון אַ פּרימוס-מאַשין.

נייער פּוילישער גענעראַל-קאָנסול אין ירושלים

ירושלים, 23. נאָוועמבער (יט״א) ווי יט״א ווערט געוואָהר, איז אויפגעזאָגט פון געוו. פּוילישן גענעראַל-קאָנסול אין ירושלים, טיטוס זבישעווסקי, וועלכער איז איבערגעטראָגן געוואָרן קיין שיקאַגאָ, באַשטימט געוואָרן דער מיניסטעריאַל-ראַט פון אויסער׳ן מיניסטעריום ד״ר ודזיסלאַו קורניקאָווסקי.

אַרעסטירט 11 קאָמוניסטישע פירער אין לאָדז

(פּ) די פּאָליציי האָט זיך געשטעלט צום צוועק צו ליקווידירן אַ קאָמוניסטישע יאַטשייקע, וואָס האָט געהאַט אין איהרע הענט די אַגיטאַציע פון דער לאָדזשער קאָמוניסטישער יוגענד.

אַלע 11 פּערזאָנען זענען אָפּגעפירט געוואָרן אין אַרעסט.

צוהאַקט דעם קאָפּ ביי אַ קאַרבע פון אַ דרעה-ברונעם

ערקלערונג פון פּרעמיער מאַקדאָנאַלד בעת דער א״י-דעבאַטע אין ענגל. פּאַרלאַמענט

גענויער טעקסט פון דער רעדע

לאָנדאָן (יט״א) בעת דער א״י-דעבאַטע אין ענגלישן פּאַרלאַמענט פון פאַריגן מאָנטאָג האָט, דער פּרעמיער-מיניסטער מאַקדאָנאַלד, ווי מיר האָבן מיטגעטיילט טעלעגראַפיש, נאָך דער רעדע פון געוו. קאָלאָניען-מיניסטער ה׳ עמערי אָפּגעגעבן אַן ערקלערונג, אין וועלכער ער האָט געזאָגט:

„דאָס ווייס בוך״ זאָגט גאַנץ אויסדריקלעך, אַז די רעגירונג ווערט אָננעמען אַ סכעמע, אין וועלכער עס וועט זיין ענטהאַלטן אַ סיסטעמאַטיש פּראָגראַם פאַר דער לאַנד-אַנטוויקלונג. ווייל דאָס „ווייס-בוך״ איז אַרויסגעגעבן געוואָרן אין דעם דאָזיגן עיין נעווינדמעט פיל אויסמערקזאַמקייט. עס זענען שוין געמאַכט געוואָרן שריט צו פאַרזיכערן דעם פינאַנציעלן צושטייער...

אייך דערמאָן מיך וועגן מיין בע...

איינדרוקן פון דער א״י-דעבאַטע אין ענגלישן פּאַרלאַמענט.

מעהרהייט פון פּאַרלאַמענט איז געגן „ווייס-בוך“

דריי פערטעל פון ענגלישן פּאַרלאַמענט גרייט געווען צו שטימען געגן פּאַספילד׳ס „ווייס-בוך״ – די אָפּאָזיציע האָט אָבער נישט אַריינגעטראָגן קיין פאָרשלאָג, נישט וועלנדיג אַרויסרופן אַ רעגירונגס-קריזיס.

לאָנדאָן (יט״א) דער קאָרעספּאָנדענט פון דער יידישער-טעלעגראַפן-אַגענטור ה׳ פּער סמאָלאַר, וועלכער האָט בייגעוואוינט די גרויסע ארץ-ישראל-דעבאַטע אין ענגלישן פּאַרלאַמענט, שילדערט אויף פאָלגענדן אופן דעם פאַרלויף פון דער דיסקוסיע: די דיסקוסיע איז געווען אַ משפּט איבער דער ענגלישער...

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר נע׳ ט-אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונד

נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16 Skrz. pocz. 13

טעלעפאָנען: רעדאַקציע 100-57, אַדמיניסטראַציע 100-47

נייע שטייער-אָרדינאַציע

מיר האָבען שוין מיט אַ פּאָר טעג צוריק געמאָלדען, אַז אין די רעגירונגס-ן ווערט אויסגעאַרבייט אַ פּראָיעקט פון אַ נייער שטייער-אָרדינאַציע, וועל-אַל אַרויסגעגעבען ווערען דורכ׳ן פּרעזידענט אין דער פאָרם פון אַ דעקרעט. די שטייער אָרדינאַציע זאָל אַרומנעמען פאָלגענדע שטייערן: פון הכנסה, ן, באַדען, פון לאָקאַלען, בוי-פּלעצער און פון קאַפּיטאַלען. דער פּראָיעקט אַלט 250 זייטען. פון דעם גרויסען מבול פונקטען און פּאַראַגראַפען איז דערווייל געלונגען זיך צו דערוויסען איניגע פּאַראַגראַפען, וועלכע אינ-טערעסירען קודם כל די האַנדעלס און אינדוסטריע קרייזען.

לויט דעם דאָזיגען פּראָיעקט געהערען די אויסמעסטונגען פון׳ם שטייער י ענטשיידונג פון די רעקלאַמאַציעס צו די פינאַנץ-אַמטען און פינאַנץ-ר אָדער צו דעם פינאַנץ-מיניסטעריום. אַנ׳אויסנאַהם ווערט נאָר געמאַכט י רעקלאַמאַציעס אויף דער אויסמעסטונג פון אומזאַץ- און הכנסה-שטייער, ער ווערט דורכגעפיהרט דורך די פינאַנץ-אַמטען.

לויט דער נייער שטייער-אָרדינאַציע ווערען די דאָזיגע רעקלאַמאַציעס יידעט דורך די רעקלאַמאַציע-קאָמיסיעס, וועלכע בעשטעהען פון אַ פאָר-דען און זיינע פערטרעטער, 18 נאָמינירטע מיטגלידער און 36 מיטגלידער, ווערען אַרויסגעשטעלט דורך דער האַנדעלס-קאַמער און בעשטעטיגט דורכ׳ן נץ-מיניסטעריום. די פונקציעס פון די דאָזיגע מיטגלידער דויערט 3 יאָהר. שלוסען פון דער קאָמיסיע וועלען זיין גילטיג נאָר אין דעם פאַל, ווען יז אַנוועזענד געווען דער פאָרזיצענדער און אַ מינימום פון 8 מיטגלידער, טער אַמווייניגסטענס 4 נאָמינירטע.

די נייע שטייער-אָרדינאַציע זעהט פאָר ביי דער שטייער-אויסמעסטונג די זעלבע יסודות, וואָס האָבען עגזיסטירט ביז איצט. עס ווערט אָבער איינ-רט אַ זעהר גינסטיגע רעפאָרם פאַר׳ן סוחר׳טום, און נעמליך: ביי דער אַמאַציע אויף דער אויסמעסטונג וועט דער שטייער-צאָהלער האָבען רעכט ויקוקען אין די אַקטען, וועלכע קענען אַלס יסוד צו דער אויסמעסטונג שטייער.

יעדע רעקלאַמאַציע מוז ערלעדיגט ווערען אין משך פון 12 חדשים, און די קאָמיסיע זאָגט זיך אַרויס צו פערקלענערן דעם שטייער, מוז דעם שטיי-אַהלער צוריק אויסגעצאָהלט ווערען, אָבער פערשריבען ווערען אויף זיין די פּראָצענטער פון׳ם עודף לויט דער דיסקאָנטאָ אין „באַנק פּאָלסקי“. אָצענטער ווערען איהם פערעכנעט פון אָנהויב 13. חודש, זייט ער האָט נטראָגען די רעקלאַמאַציע.

די פּראָיעקטירטע שטייער-אָרדינאַציע זעהט פאָר נישטיגע ענדערונגען אין פּראָצעדור פון דער אויסמעסטונג. דער פאָרזיצענדער וועט קאָנען אַריינ-ן אַ פּראָטעסט געגען דער דעציזיע פון דער קאָמיסיע אויף דער זעלבער , וואו עס איז אָנגענומען געוואָרען דער בעשלוס. דער ענין דאַן איבער צום מיניסטעריום און דאָרט קומט פאָר די ענדגילטיגע ענט-ג. אין די צוגאָב-אויסמעסטונגען ווערט איינגעפיהרט אַ גאַנץ נייער סיס-אין משך פון 5 יאָהר זייט עס איז פאָרגעקומען די אויסמעסטונג האָבען יסמעסטונגס-אָרגאַנען די רעכט אַדורכצופיהרען צוגאָב-אויסמעסטונגען, אויב ן דערצו פאַרהאַן אַ קאָנקרעטער יסוד.

די נייע שטייער-אָרדינאַציע זעהט אויך פאָר אַ רעכט צו פערזיכערען די רען, אויב דער פינאַנץ-אַמט האָט אַ גרונד צו מיינען, אַז דער שטייער-ר איז נישט גאַנץ זיכער בנוגע זיין פערמעגענס-פעראַנטוואָרטליכקייט ג. אין אַזאַ פאַל האָט דער פינאַנץ-אַמט אַ רעכט צו ליציטירען די חפצים, קאָנען גרינג קאַליע ווערען, און דאָס בעציהט זיך אַפילו אויף די שטייערן, וועלען קומען ערשט פון די קונפטיגע אויסמעסטונגען.

אַ רייה אַרטיקלען און פּאַראַגראַפען פון דער שטייער-אָרדינאַציע רעדען שטראָפען פאַר זוטאים פון די שטייער-צאָהלער, ווי למשל פאַר נישט גע דעקלאַראַציעס א. ד. ג. די שטראָפען זענען זעהר האַרבע. די שטראָף רויס די פינאַנץ-מאַכט פון דער ערשטער אינסטאַנץ. רעקלאַמאַציעס געגען אַרויפגעלעגטער שטראָף ווערען בעטראַכט דורך דער פינאַנץ-מאַכט פון דער ער אינסטאַנץ, און ביי אַ געלד-שטראָף ווערט די רעקלאַמאַציע בעטראַכט אַ שטראָף-סענאַט, וועלכער בעשטעהט פון 3 מיטגלידער: אַ פּראָפעסיאָנע-ריכטער, אַ בעאַמטער פון פינאַנץ-אַמט און אַ שטייער-צאָהלער, וועלכער דעלעגירט דורך דער האַנדעלס-קאַמער.

דער דאָזיגער פּראָיעקט ווערט איצט בעטראַכט אין די ווירטשאַפטליכע ן, וועלכע שטעהען אויפ׳ן שטאַנדפּונקט, אַז מען דאַרף איהם נאָך ברייט טירען, וואָרום אַזוי ווי ער איז איצט וועט ער נאָך מעהר פערערגערן די ציע פון׳ם שטייער-צאָהלער. אין די דאָזיגע קרייזען האַלט מען, אַז דער עקט דאַרף נאָך זעהר פיל געפאַרשט ווערען און דעריבער וואָלט נישט גע-נוואונשען איהם אַרויסצוגעבען אין דער פאָרם.

נ. ד.

דער קריזיס אין דער יודישער קהלה אין סאַלאָניקי

לאָניקי (יט״א) דער נייער גע-ער ראַט פון דער יודישער קהלה אַלאָניק האָט געוועהלט אַ פאָר-פון 12 פּערזאָן. אין דער קהלה לטונג זענען אַריין 4 ציוניסטען, -ציוניסטען און 5 אונפּאַרטייאי-מיטגלידער פון דער נייער פאָר-וואַלטונג האָבען זיך גלייך אָנגעגעבען דימיסיע. מען רעכענט, דאָס עס וועלען דורכגעפיהרט ווערען נייע וואַהלען. עס ווערען געפיהרט אונטערהאַנדלונגען צווישען ציוניסטען און מזרחיסטען, כדי צו בילדען אַ מערהייט און קהלה-ראַט.

ליוס יעוועלאָווסקי נישט מעהר וועהלט אין דאַנציגער לאַנדטאַג

יג (יט״א) צווישען די נישט-וועהלטע פאָלקסטאָג דעפּוטאַטען זיך אויך דער בעקאַנטער יודי-ירטשאַפטס-פּאָליטיקער און לאַנג-ר האַנדעלס סענאַטאָר יוליוס ווסקי, וועלכער האָט אַלס דאַנציג-טרעטער געשלאָסען דעם ווירט-ס-אָפּמאַך. מיט פּוילען און דער-לעגט דעם יסוד פאַר די פּויליש-ער ווירטשאַפטס-בעציהונגען. עקס-יעוועלאָווסקי איז ביי אַלע פרי-פאָלקסטאָגען געווען דער שפּיץ קאַנדידאַט פון דער דייטש-ליבע-ראַלער פּאַרטיי. לעצטענס איז אָבער ענטשטאַנען אַ קאָנפליקט צווישען דער פּאַרטיי-לייטונג מיט יעוועלאָווסקי. איז אָבער אַרויסגעטרעטען פון דער פּאַרטיי און זיך אינגאַנצען צוריקגעצויגען פון דער פּאָליטיק. יעוועלאָווסקי׳ס אַרויס-טריט פון דער ליבעראַלער פּאַרטיי האָט אָבער דער פּאַרטיי געבראַכט אַ שטאַר-קען שאָדען. זי האָט פערלוירען 50 פּראָ-צענט פון איהרע וועהלער.

דער מלך אָהן אַ לאַנד

ציטאַ׳ס זוהנדעל אָטאָ איז געוואָרען פולי-יעהריג. — די שמחה אין אונגאַרן, — די צוויי פיינדליכע מחנות צווישען די אונגאַרישע מאָנאַרכיסטען. — די ווייסטע אוואַנטורע ביי דער פייערונג.

אונגאַרן איז איינס פון די לענדער אין אייראָפּאַ, וואָס בענקען זעהר שטאַרק נאָך אַ קעניג. נאַטירליך איז די בענק-שאַפט נאָר זעהר שטאַרק אין די הויכע אַריסטאָקראַטישע הייזער. וואָס אַ שטאַ-פעל נידריגער אין דער געזעלשאַפט איז שוין די בענקשאַפט קלענערט און ביים פּשוט׳ן פאָלק, ביים המון, זאָגט מען, איז אַנשטאָ דער דאָזיגער בענקשאַפט פאַרהאַן אַנ׳אַנדער בענקשאַפט: אַ בענק-שאַפט נאָכ׳ן שטיקעל ברויט, נאָך אַר-בייט, וכדומה אַזעלכע זאַכען, מיט וועל-כע עס פּעראינטערעסירט זיך דער איש נס.

אָבער דאָס רעגעל, ווי געזאָגט, דרע-הען נאָך אַליין די מענשען פון די הויכע פענסטער, און די שטימונג מאַכען אויך זיי — לעבעצט איז בענקט אונגאַרן נאָך איהר קעניג, און דער קעניג — נאָך זיין געליבט אונגאַרן.

די פאָריגע וואָך האָט זיך אין אונ-גאַרן געמאַכט אַ גלענצענדער שעת הכושר אַרויסצוווייזען אָט די נעגענזייטיגע ליבע און בענקעניש.

דער געוו. עסטרייכישער קרוינפּרינץ אָטאָ, דער עלטסטער זוהן פון לעצטען האַבסבורגישען קייזער קאַרל און קייזע-רין ציטאַ איז מיט אַ פּאָר טעג צוריק, נעמליך דעם 20. נאָוועמבער, געוואָרען פולי-עהריג, און אָטאָ האַלט זיך פאַר׳ן צוקונפטיגער קעניג פון אונגאַרן. דאָס אונגאַרישע פאָלק האָט איהם זעהר שטאַרק „ליב“ און ער האָט אויך זעהר שטאַרק ליב זיין „געליבטע פאָלק“ — די מאַדיאַרען.

איז דאָס צוליב דער דאָזיגער „פולי-עהריגקייט“ געווען אַ שמחה אין אונ-גאַרן, אַז מ׳האָט עס שוין לאַנג נישט געזעהען. אויף פיל הייזער און אויף די רעגירונגס-געביידעס האָבען געפלאַטערט נאַציאָנאַלע פאָהנען. אין די פּריוואַטע אַריסטאָקראַטישע סאַלאָנען זענען גע-פּראַוועט געוואָרען בעלער און באַנקע-טען. אַלטע אונגאַרישע גראַפען און הויכע גענעראַלען, וואָס געדענקען נאָך די גלענצענדע צייטען פון עסטרייך-אונגאַרן האָבען זיך אָנגעטאָן אין זייערע אַמאָליגע גלאַנץ און גאַלאַ-קליידער און געפייערט דעם געבורטסטאָג פון׳ם „קעניג“. אין לאַנד זענען דערווייל אַרומגעגאַנגען פער-שידענע פּליאָטקעס. מען האָט, למשל, געזאָגט, אַז אין טאָג פון דער „פולי-עהריגקייט“ וועט דער ערצהערצאָג קאַרל אַרויסגעבען אַ מאַניפעסט צו אונגאַרן און זיך פּראָקלאַמירען אַלס קעניג. און אַזוי כסדר און כסדר. פון די אַלע פּליאָטקעס האָט זיך אָבער גאָרנישט אויסגע-לאָזט. קענטיג, אַז דער צד פון די האַבס-בורגער האָט מורא געקריגען פאַר דעם צווייטען צד, וואָס בעקעמפט די האַבס-בורגער דינאַסטיע און וויל אַרויפזעצען אויפ׳ן אונגאַרישען טראָן אַ טאַטער, אַבי נישט קיין האַבסבורגער. און צוליב דער דאָזיגער מחלוקה אין די מאָנאַר-כיסטישע רייהען, האָט מסתמא אָטאָ בעשלאָסען צו בעגליקען דאָס אונגאַרי-שע פאָלק אַנ׳אַנדערש מאָל.

ווי ווייט די שפּאַלטונג און די מחלו-קות צווישען ביידע מחנות מאָנאַרכיסטען איז דערגאַנגען, ווייזט אָן אָט דער פאַקט:

אין אָוונט פון 20. נאָוועמבער איז לכבוד אָטאָ׳ס געבורטסטאָג איינגעאָר-דענט געוואָרען אַ פעסט אין די רעדוטאַ-זאַלען פון בודאַפּעסט. אויפ׳ן פעסט זע-נען געווען פערזאַמעלט אַ מאַן 1500, די בני פון דער אונגאַרישער אַריסטאָ-קראַטיע מיט גראַף אַפּאָני בראש.

אין מאָמענט, ווען גראַף אַפּאָני האָט גענומען האַלטען זיין פעסט-רעדע לכבוד דער האַבסבורגער דינאַסטיע, האָט מען פון דער גאַלעריע אַראָפּגעוואָרפען טויזענדער פּראָקלאַמאַציעס פון די אַנטי-האַבסבורגער. אין די פּראָקלאַמאַציעס ווערען דערמאָנט אַלע חטאים, וואָס פראַנץ יאָזעף איז אַמאָל בעגאַנגען גע-גען אונגאַרישען פאָלק. די פערזאַמעלטע אין זאַל, אָנהענגער פון די האַבסבורגער, האָבען אויף די דאָזיגע פּראָקלאַמאַציעס געענטפערט אַלע ווי איינער מיט׳ן אויס-רוף: זאָל לעבען אָטאָ, אונזער קעניג! די גאַלעריע איז אָבער אויך נישט שול-דיג געבליבען קיין ענטפער און געשריי-גען: זאָל דער צוציק בעסער געהן שפּי-לען אַ מעטש, ווי פיהרען אַ מלוכה! א. א. וו.

פון ווערטער איז מען איבערגעגאַנגען צו מעשים און אין אַ פּאָר מינוט אַרום האָבען זיך ביידע מאָנאַרכיסטישע לאַ-גערן פערוואַנדעלט אין צוויי פיינדליכע אַרמעען און די איידעלע גראַפען און באַראָנען האָבען אויסגעטון די איידעלע הענדשקעס און זיך גענומען שלאָגען איינער מיט׳ן צווייטען, אַזוי ווי אין אַ שענק. פּאָליציי האָט זיך געמוזט אַריינ-מישען. עטליכע מאַן פון דער גאַלעריע זענען אַרעסטירט געוואָרען. דער „זאַל“ האָט אָפּגעהאַלטען אַ נצחון און די פייע-רונג איז ווייטער פאָרגעקומען.

די ווייסטע אוואַנטורע האָט אָבער גע-האַט איהר פּעולה. גראַף אַפּאָני׳ס רעדע לכבוד די האַבסבורגער און לכבוד אָטאָ׳ן איז אַרויסגעקומען זעהר בלאַס. דער אַל-טער גראַף האָט געזאָגט, אַז ער און זיי-נע חברים, די פריינד און אָנהענגער פון די האַבסבורגער, אַרבייטען נישט פאַר דער געגענוואַרט. די געגענוואַרט איז, הייסט עס, נאָכנישט ראוי צו פער-שטעהן די מעלות און מדות טובות פון אָטאָ האַבסבורגער. זיין בליק איז דערי-בער געווענדעט אויף דער צוקונפט. אין דער צוקונפט וועט דאָס אונגאַרישע פאָלק קומען צום שכל און דאַן וועט זיין דער פּאַסענדסטער מאָמענט, אַז אָטאָ זאָל אָנטון דעם קעניגליכען פּורפּור-מאַנטעל, וואָס ליגט בעהאַלטען אין דער סטעפאַן-קירך אין בודאַפּעסט.

פון דער דאָזיגער רעדע איז שוין גע-ווען צו זעהן, אַז קיין ווילטיגע „נייעס“ וועט שוין דאָס מאָל נישט פאָרקומען. דאָס פאָלק, וואָס ווייסט נישט פון דער שטאַרקער בענקשאַפט צום קעניג, האָט פרייער אָפּגעאָטעמט. דער יום-טוב פון אָטאָ׳ס „פולי-עהריגקייט“ איז אַזוי אַרום פערוואַנדעלט געוואָרען בלויז אין אַ גע-וועהנליכען פאַמיליען-יום-טוב, אין וועל-כען עס האָבען זיך אויך בעטייליגט די פריינד און אָנהענגער פון דער דינאַס-טיע. און אונגאַרן איז דערווייל ווייטער אָהן אַ קעניג און אָטאָ — אָהן אַ לאַנד.

יודישע נייעס

מען וויל נישט פאָהרען קיין בירא-בידזשאַן

מאָסקווע (יט״א) פון 20-טען ביז 30-טען סעפּטעמבער האָט דער אוקראַי-נישער „קאָמזעט“ פונאַנדערגעשיקט איי-בער פערשידענע שטעדטלעך פון אוקראַי-נע 825 אָרדערס אויף צו פאָהרען קיין בירא-בידזשאַן. בעלנים צו פאָהרען האָבען זיך געפונען קוים אַ פּאָר צענדליג.

אין יעדען פון די ראַיאָנען און וועל-כע מען האָט געוואָלט ווערבירען אַר-בייטער פאַר בירא-בידזשאַן, זענען פער-האַן טויזענדער יודען, וועלכע זענען נישט ווייניג אַרומגעלייט, וואָס נויטי-גען זיך און אַרבייט, נאָר פאָהרען קיין בירא-בידזשאַן זענען [illegible] קיין בעלנים נישטאָ.

צווייטער יאָהרגאַנג פון דער ווינער העברעאישער מאָנאַט-שריפט „דברנו“

ווין (יט״א) די העברעאישע מאָ-נאַטשריפט „דברנו“, וואָס ערשיינט אין ווין דריבט איצט אָן דעם צווייטען יאָהר פון איהר עקזיסטענץ. אין צוזאַמענ-האַנג דעם איז ערשינען אַ דאָפּעלט-נומער פון דער צייטשריפט מיט אַ רייכען פּובליציסטישען און ליטעראַרישען מאַטעריאַל.

יודישע וואָכענבלאַט אין ווין

ווין (יט״א) זייט אַ קורצער צייט ערשיינט אין ווין אַ יודיש וואָכענ-בלאַט א. נ. „די יודישע פּאָסט“ אונ-טער דער רעדאַקציע פון ש. דאָרמאַן. דאָס נייע צייטשריפט טראָגט אַ נאַציאָ-נאַל-יודישען כאַראַקטער און איז געווי-דמעט די אינטערעסען פון ווינער יו-דענטום.

—:0:—

אַ חתונה אין ווינער יודישע דיפּלאָמאַ-טישע קרייזען

ווין (יט״א) אין ווינער הויפּט-טעמפּעל איז פאָרגעקומען דער חופּה וקידושין-אַקט צווישען דער טאָכטער פון לעגאַציאָנס-סעקרעטאַר פון דער פּוילישער געזאַנדשאַפט פּרל. אַלוציאַ פּרנס און דעם אַבטיילונגס-שעף פון אונגאַרישען אינסטיטוט פאַר׳ן אויסער׳ן-האַנדעל אַינזען העוועזי, אַ זוהן פון בודאַפּעשטער רב-הכולל ד״ר העוועזי. צו דער פייערונג זענען געקומען הינטער דעם פּוילישען געזאַנדטען ד״ר באַדער אויך די געזאַנדטע פון אַ רייהע אַנדערע לענדער, ווי דער אונגאַרישער רומעניש׳ער, בילגאַרישער און אויך דער ליטווישער געזאַנדטער.

פּאַריזער רעוויזיאָניסטען פּראָטעסטירען געגען אָפּשטעלען דער „דואר היום“

פּאַריז (יט״א) אויף אַ פערזאַמ-לונג פון די פּאַריזער רעוויזיאָניסטען איז אָנגענומען געוואָרען אַ שאַרפע פּראָ-טעסט רעזאָלוציע געגען אָבשטעלען דעם „דואר היום“ דורך דער ארץ-ישראלי רעגירונג. עס איז אַרויסגעשיקט געוואָ-רען אַ באַגריסונגס-דעפּעשע צו דער רע-דאַקציע פון „דואר היום“.

קופּאָן № 173

אויף אומזיסטע יורידישע עצות.

דער בעזיצער פון׳ם דאָזיגען קופּאָן קאָן בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ׳ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.

גילטיג היינט מאָנטאָג, ד. 24. נאָוו. פון האַלב 9 אָוו.

דער בעסטיאַלישער צאַר, וועלכער איז געטויט געוואָרען דורך זיינע אייגענע זיהן

(7) נייע אַרכיוו-מאַטעריאַלען וועגען טויט פון צאַר פּאַוועל

(ענדע)

ערשט מיט אַ טאָג צוריק, איז פאַר די פערשווערער געשטאַנען דער גע-שפּענסט פון תליה, איצט אָבער, אַ טאָג נאָכ׳ן אומגעגעבענעם אַטענטאַט, האָט זיי דערוואַרט אי כבוד, אי געלט און מאַכט. איצט האָט יעדער איינער זיך בערימט, אַז ער האָט פערזענליך זיך בעטייליגט אין דער פערשווערונג, געגען צאַר פּאַ-וועל.

איבער דער שטאָט זענען אַרומגעגאַנ-גען פערשידענע קלאַנגען. מען האָט דער-צעהלט, אַז גראַף פּאַלען האָט געשיקט אויפזוכען אין דער קאַרטען-ביבליאָטעק דעלאָלמס ווערק וועגען דער ענגלישער קאָנסטיטוציע, מחמת ער האָט בדעה צו פּראָקלאַמירען אַ קאָנסטיטוציאָנעלע אָרדנונג אין רוסלאַנד. אַנדערע ווידער האָבען איבערגעגעבען, אַז מען פּלאַנט צו דערהרגענען די גאַנצע צאַרישע משפּחה פון ראָמאַנאָוו׳ס דינאַסטיע.

דער-באַלמען, איז אַרויף אין בעל-עטאַזש פון פּאַלאַץ, דער דערשטיקטער צאַר איז געלעגען אין שלאָפצימער אין בעט, אָנגעטאָן אין אַ גוואַרדיע-מונדיר. זיין פּנים, אין שוואַרץ-בלאָע פלעקען, איז געווען שלעכט פערגרימירט דורך די אַריינגערופענע קונסטלער-מאָלער. אויפ׳ן קאָפּ ביז איבער די אויגען איז איהם אַרויפגערוקט געווען אַ גרויסע דריישפּי-צען הוטעל. דער האַלז ביי פּאַוועלען איז אַריבערגעוויקעלט געווען מיט אַ ברייטען האַלז-טוך.

ביים טויטען קערפּער האָבען זיך צו-נויפגעזאַמעלט די פערשווערער, אַלע זע-נען געווען טויט שיכור, אַלע האָבען ש״ין געגעוועט, אַז דערהרג׳עט דעם צאַר האָבען די אָפיצירען ניקאָלאַי זובאָוו, פירשט יאַשוויל, מאַטאַרנאָוו און סקאַ-ריאַטין, דער אָנפיהרער איז געווען גענע-ראַל בעניגסען. מען האָט דערצעהלט, אַז דער ענגלישער אַמבאַסאַדאָר אין פּעטערבורג, אויטוואָרט, האָט פינאַנסירט די גאַנצע אונטערנעהמונג דורך זיין גע-ליבטער, זשערעבצאָווא, אַ שוועסטער פון זובאָוו.

דער פראַנצויזישער אַמבאַסאַדאָר, וועל-כער האָט ערפּען געהאַוסט, האָט ביים אָפּגעבען דעם לעצטען כבוד דעם מת, בלומישט, אומגערן אַראָפּגעצויגען פון פּאַוועלס האַלז דעם שאַל און אַלע האָ-בען געקענט זעהען די שרעקליכע [illegible] דערשטיקונג, [illegible].

אין אַ רעדבאַרקען צימער אויף אַ [illegible] [illegible]

[illegible]

לער, איז געגאַנגען אַלעקסאַנדער. אונ-טערשטע ליפּ האָט ביי איהם קאָנ-וואַלסיוו געציטערט, מיט זיין צוזאַמען איז אויך אַריין די הויף גובערנאַנ-טין מיט דעם 4-יאָהריקען ניקאָלאַי.

אַריינגעהענדיג אין שלאָפצימער — די טירען זענען געווען ברייט אויפגע-פּראַלט — האָט די קייזערין זיך אָפּ-געשטעלט און מעכאַניש אַרויסגע-שעפּטשעט: „גאָט העלף מיר דאָס אַרי-בערצוטראָגען“. נישט דערגעהענדיג צום בעט, האָט זי מיט אַ טעמפּען געשריי פאַרוואָרפען דעם קאָפּ אויף הינטער-ווינקעל׳ס. אַלעקסאַנדער׳ס פּנים איז נאָך פינסטערער געוואָרען. פּלוצלונג האָט די קייזערין זיך אַרויסגעריסען צום זוהן און פאַר אַלעמען הויך אַרויסגעשריגען:

— איך גראַטולירע אייך: איהר זייט דער קייסער פון רוסלאַנד.

די קייזערין האָט תיכף געשיקט נאָך די טעכטער. אַלע קינדער האָבען אַרומ-גערינגעלט דאָס טויטען-בעט און די טעכטער האָבען אָפּגעשאָרען צו ביס-לעך די האָר פון טאַטנס קאָפּ צום אָנדענ-קען. קומענדיג צוריק אין ווינטער-פּאַ-לאַץ, האָבען אַלע מיטגלידער פון צאַר פּאַוועל׳ס משפּחה זיך אָנגעטאָן אין טרוי-ער-קליידער.

אָבער שוין אויף מאָרגען האָט די קייזערין חרטה געהאַט פון איהר נעכטיגען בעשלוס, אַז אַלעקסאַנדער זאָל ווערען קייזער. זי האָט אָפען אַרויסגעזאָגט, אַז זי האָט בדעה אַליין צו פערנעמען דעם קייזערליכען טראָן.

דערהערט אַזאַ בעשלוס, איז אַלעק-סאַנדער געוואָרען אויסער זיך פון כעס. ער איז אַוועק צום ברודער קאָנסטאַנ-טין זיך מישב צו זיין וועגען דער מאַ-מעס פּרעטענזיעס אויפ׳ן טראָן.

די אמתע באַלעבאַטים פון דער לאַגע, די גרופּע אָפיצירען-פערשווערער, האָבען אָבער שנעל ערלעדיגט דעם אויסגעבראָ-כענעם סכסוך אין פּאַוועל׳ס משפּחה. גראַף בעניגסען האָט געהייסען אַלעק-סאַנדערען זיך אָנטאָן אין זיין פּאַראַד-אוניפאָרם און זיך בעוויזען אויפ׳ן באַל-קאָן פאַר די פערזאַמעלטע עולם. ווי נאָר אַלעקסאַנדער האָט זיך בעוויזען, איז ער באַגעגענט געוואָרען מיט אוואַציעס און אויסרופען: „זאָל לעבען דער אימ-פּעראַטאָר אַלעקסאַנדער!“

די גענעראַליטעט און דער אָפיצירען קאָרפּוס האָבען פייערליך געשוואָרען דעם נייעם צאַר. מען האָט צונויפגערו-פען דעם סענאַט און צונויפגעשטעלט דעם טעקסט פון אַלעקסאַנדער׳ס מאַני-פעסט צום רוסישען פאָלק.

אַלעקסאַנדער האָט איבערגענומען דעם צאַרישען טראָן, אָבער וועלכען עס האָט געשוועבט דער גייסט פון זיין דערשטי-קטען טאַטען און אין זיין טויט, [illegible] דער איינגער זוהן, האָט גע-האַט אַ הויפּשען חלק.

לאדז
24 נאָוו. 1930
זון אויפג. נג: 7.07
זון אונטערג. אנג: 3.29
מאָנטאָג, ד׳ כסלו תרצ״א
פ׳ ויצא

טאָג-כראָניק

די גריפּע אין לאָדז
פערשווינדט איינציגווייז

אין דער גריפּע-עפּידעמיע אין לאָדז איז אַריינגעטרעטען אַן׳ענדערונג צום גוטען.

שבת איז די צאָהל קראַנקע אויף גריפּע אין לאָדז בעדייטענד געפאַלען, אַזוי, אַז מען רעכענט, אַז די עפּידעמיע ענדיגט זיך שוין.

שבת זענען אין לאָדז נאָטירט געוואָרען 56 פאַלען פון גריפּע.

דאָקטוירים גלויבען, אַז נאָך אַ פּאָר טעג וועט דויערען און די גריפּע וועט פערשווינדען. הלואי, אָבער דאָס נעכטיגע וועטער האָט ווידער פערערגערט די לאַגע.

די אַרבייטסלאָזיגקייט אין לאָדז

אין לאָדזער אינדוסטריע-ראַיאָן זענען פערגאַנגענע וואָך געווען רעגיסטרירט 31,372 אַרבייטסלאָזע, דערונטער אין לאָדז 21,228.

אונטערשטיצונגען האָבען פאָריגע וואָך גענאָסען ס״ה 11,127 אַרבייטסלאָזע, אין לאָדז — 6183.

די נעכטיגע וואַהלען צום סענאַט אין לאדז

די וואַהלען צום סענאַט זענען אין לאָדז אַדורכגעגאַנגען זעהר רוהיג. און מ׳קאָן זאָגען שוין צו רוהיג. אויב די וועהלער-פּראָצענט צום סיים איז נישט געווען קיין איבעריג-גרויסע, איז די נעכטיגע פּראָצענט ביי די וואַהל-אורנעס צום סענאַט געווען אַ מינימאַלע. פיל האָט, פערשטעהט זיך, דאָ צוגעהאָלפען דער אונאויפהערליכער קאַלטער און ווינטיגער רעגען. די איינוואוינער האָבען בעסער בעשלאָסען צו בלייבען זיצען אין דער היים, איידער אַרויסצוגעהן אין דעם עקעלדיגען וועטער צו די וואַהלען. מען קאָן אָבער נישט זאָגען, אַז שולדיג דערין איז דאָ בלויז דאָס וועטער. אַ גרויסען טייל פון דער שולד דאַרף מען אויך אַרויפלייגען אויף די פערשידענע וואַהל-קאָמיטעטען, וועלכע האָבען נאָך די סיים-וואַהלען זעהר שוואַך געאַרבייט. אויב עס האָט עמיצער יאָ געפיהרט אַ לעבהאַפטע אַגיטאַציע זענען עס געווען די צוויי יודישע וואַהל-קאָמיטעטען.

אַ ביטעל דאַרף מען אויך צושרייבען דעם כאַאָס, וואָס האָט זיך געשאַפען אין די מוחות פון די וועהלער-מאַסען צוליב דעם, וואָס עס זענען געענדערט געוואָרען די נומערען פון טייל ליסטעס. נישט קיין קליינעם חלק אין דעם שוואַכען וואַהל-אנטייל האָט אויך די העררשענדע גריפּע-עפּידעמיע...

די אַלע סבות אינאיינעם האָבען געווירקט, אַז מיר זאָלען האָבען אין לאָדז אַ זעהר נידריגע פּראָצענט צו די סענאַט-וואַהלען.

די האַנדעלס-קאַמער און זונטאַג-רוהע

אָנגענומען אַ פאָרשלאַג, אַז זונטאָג און חגאות זאָלען יאַטקעס, מילך- און געבעקס-געוועלבער מעגן אָפען זיין פון 7–10 פאַרמ.

(—) דאָנערשטאָג דעם 20 ד. ה. איז אין לאָדזער האַנדעלס-קאַמער פאָרגעקומען אַ זיצונג פון דער קאָמיסיע פאַר אַדמיניסטראַטיווע און רעכטליכע ענינים ביים צוטרעטען בעטראַכטען די פּראָיעקטען פון רעגולירען די האַנדעלס-שעה׳ן, האָט זיך ענטוויקעלט אַ הייסע דיסקוסיע. אין דער דיסקוסיע האָבען זיך אויך בעטייליגט די יודישע ראַטמענער. אַ דאַנק דעם ענערגישען אַרויסטריט פון דעם ראַטמאַן פון דער קליינהענדלער - צענטראַלע (פּאָמאָרסקא 15 ה׳ פּיאָטר כאַרי זענען אָנגענומען געוואָרען צוויי פּראָיעקטען, וואָס זענען זעהר וויכטיג פאַר די יודישע קליינהענדלער. ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען, אַז זונטאָג און חגאות זאָלען יאַטקעס, מילך-געשעפטען און געוועלבער, וואָס פערקויפען געבעקס מעגען אָפען זיין פון 7 ביז 10 פאַרמ. און אַ צווייטער פּראָיעקט, אַז פרוכט-געוועלבער געניסען פון די זעלבע הנחות, וואָס ס׳געניסען די גאַסען-בודקעס, ד. ה. זומער-צייט זאָלען מעגען אָפען זיין ביז 11 אָוועגד, ווינטער-צייט ביז 9 אָוו.

מאַסענווייזע ליקווידאַציע פון בעקערייען

אינדיווידועלע אינטערווענצען אין וואָיעוואָדזטווע וועלען העלפען

צו דער לאָדזער האַנדווערקער - קאַמער ווענדען זיך דעלעגאַציעס פון די בעקער-צעכען אין פערשידענע שטעט אין לאָדזער וואָיעוואָדזטווא, אַז די האַנדווערקער-קאַמער זאָל אינטערווענירען לטובת די בעקעריי בעזיצער אין פערשידענע שטעט אַרום לאָדז, וועלכע עס איז פעראָרדענט געוואָרען, אַז זאָלען ביז׳ן סוף 1930 שליסען זייערע בעקעריי-אונטערנעמונגען.

די האַנדווערקער-קאַמער האָט אויסגע׳פועל׳ט, אַז די בעקעריי-אייגענטימער, וואָס ווילען געניסען אַ פּראָלאָנגאַציע צו ליקווידירען זייערע בעקערייען, דאַרפען תיכף זיך ווענדען דירעקט צו דער וואָיעוואָדזטווע אין דער אַפּראָוויזאַציע-אָפּטיילונג מיט אַ געהעריג מאָטיווירטען רעקורס. צעכען פון בעקערס קאָנען מיט ספּעציעלע מעמאָריאַלען צו דער וואָיעוואָדזטווע אונטערשטיצען די ביטעס וועגען פּראָלאָנגירען די ליקווידאַציעס פון בעזונדערע בעקערייען. קיין שום קאָלעקטיווע אינטערווענצען וועגען אָפּלעגען דאָס שליסען די בעקערייען וועלען אין דער וואָיעוואָדזטווע נישט האָבען קיין ספּעציעלע פּעולה.

טראַגישע איבערלעבענישען
פון אַ פּראָווינצער יודיש מיידעל

כאָטש איצט לעבט כמעט יעדער מיט... וואַהלען, געפינען זיך נאָך פונדעסטוועגען פּערזאָנען, וועלכע פיהלען אויך, אַז זיי... לעבען און פייניגען זיך.

אָט, למשל, די פריילין בלומע אורטרעגער. מיט אַ צייט צוריק האָט זיך אין איהר „פערליבט״ אַפּאַצעט שליוקא פון שטעטעל טורעק. ער האָט זיך פערליבט אין איהר מיט אַזאַ כח, אַז זי האָט איהם קודם כל אָוועקגעגעבען איהר גאַנצען שווער-אויסגעהאָרעוועטען פערמעגען פון 700 זל. און דערנאָך האָט זי געבוירען פון איהם אַ קינד. ערשט אַ דאַנק אַ היגען אַקושער-דאָקטאָר איז זי אָנגעקומען אין אַ היגער וועכנערין-קליניק פון וואַנען זי איז אַרויס אַ צובראָכענע, אַ נידערגעשלאָגענע מיט אַ פיצעל קינד אויף דער האַנד. וואו זיך אַהינטון האָט זי נישט געהאַט. אין איהר פערצווייפעלטער לאַגע איז איהר צוהילף געקומען די געזעלשאַפט „טאָז״, וועלכע האָט אַריינגענומען אין איהר זויג-היים דאָס קינד, וואָס טראָגט דער מאַמע׳ס פאַמיליען-נאָמען אורטרעגער.

איצט הערט זי, אַז איהר „חתן״, שליוקא, געפינט זיך אין אשוויענצין, וואו ער האָט תנאים געשריבען מיט אַ יודיש מעדעל.

דער לאָדזער ראַבינאַט האָט וועגען דעם תכשיט שוין אָוועקגעשריבען בריף צו די רבנים פון מעהרערע שטעט, אַז שליוקא׳ן זאָל נישט געגעבען ווערען קיין מעגליכקייטען צו פערפיהרען אויך אַנדערע יודישע טעכטער.

„גיט די טויטע אויף תכריכים, גיט די לעבעדיגע ברויט״...

שוידערליכע פאַקטען פון יודישען עלענד

געדערכט איז געווען דער פאָלקס-דיכטער פרוג, וועלכער האָט אַמאָל געזינגען: „גיט די טויטע אויף תכריכים, גיט די לעבעדיגע ברויט״...

אַזוי איז אפשר אַמאָל טאַקע געווען ביי יודען. היינט איז עס אַ ביסעלע אַנדערש. היינט רעדט מען אַ סך וועגען דעם, אַז ס׳איז נויטיג צו פערזאָרגען די לעבעדיגע אָרימעלייט מיט ברויט אַז זיי זאָלען נישט אויסגעהן. ס׳בלייבט אָבער אין דאָס רוב פאַלען ביים רעדען. מיט תכריכים פאַר אָרימע יודישע מתים איז אויך נישט פיל בעסער: די קהלה האָט אַ ספּעציעלע פּאָזיציע אין בודזשעט צו דעם צוועק; די מוניציפּאַל - מאַכט ניט צושטייער אַ געוויסע סומע און פאָרט געהט עס נישט אין אַלע פאַלען צדורר גלאַטיג ביים בעקומען אפילו תכריכים פאַר אַ יודישען בר-מינן.

און אין שלעכט מיט תכריכים פאַר׳ן געשטאָרבענעם אָרימען יוד, איז טויזענד מאָל ערגער מיט׳ן לעבעדיגען, עלענדען יודישען אביון. אָן איהם געדענקט מען רעכט קיינמאָל נישט. ער איז עפּעס אַזוינס, וואָס דערויף לוינט זיך נישט אומצוקוקען.

אַ 78-יעהריגע פרוי רחל ראַזינעק פערנעמט אַ קליין שטיבעל (לייען: אַ נאָרע פאַר היימלאָזע קעץ) אויף וואָלבאָרסקא 36. אין שכנות פון איהר דירה געפינט זיך דאָס מיסט-קאַסטען און דאָס בית-הכסא. מיט אַ פּאָר יאָהר צוריק האָט זי זיך ערנעהרט פון פליקען געגנז. די יאָהרען, וואָס לעסטיגען אויף איהר רוקען האָבען שוין בעוועלטיגט איהר כח. איצט איז זי אומעכטיג. הונגערט זי, פאַלט צו בעט, און ווער ס׳זאָל זיך אויף איהר אומקוקען איז נישטאָ. נישט קיין קינד, נישט קיין קרוב. ממילא זינקט דאָס שטיבעל אין אוי-סערגעוועהנליכען שמוץ און שטשורעס, ווי די קעץ גרויס, מעהרען זיך דאָרט, עסען אָפּ פון דער בעיאָהרטער יודינע די דאַרע הויט. זי האָט נישט קיין כח זיך צו וועהרען און זי האָט נישט קיין קראַפט צו שרייען געוואַלד.

פון די שווערע אונמענשליכע צרות איז די זקנה שוין נישט ביים קלאָרען פערשטאַנד. זי רעדט שוין אַזוי, אַז מענשען האָבען מורא צו איהר זיך צו דערנעהנטערען.

הקיצור, די מענשליכע שפּראַך איז נישט אימשטאַנד צו שילדערען דאָס לעבעדיגע גיהנום מיט די אויסטערלישע יסורים, וואָס למשל אַזאַ עלענדע זקנה שטעהט אויס.

דאָס איז איין פאַקט פון אַ סך גרוילענדע פאַקטען פון אַזוינס, וואָס מען רופט נאָך, מ׳שטיינס-גזאַגט, לעבען און וואָס איז אין דער אמת׳ן ערגער, ווי געשטאָרבען. בעט זיך טאַקי איבער׳חזר׳ן דעם אַפּעל פון דיכטער: „גיט די טויטע אויף תכריכים, גיט די לעבעדיגע ברויט״.

כלל-טוער, געדענקט אין דעם! פערהיט דעם יודישען עסקן פון דער ביטערער קללה, וואָס רייסט זיך אַרויס פונ׳ם מויל פון די פערצווייפעלטע, פון די אויסגייענדיגע!

לעזט און אַבאָנירט דאָס „לאָדזער טאַגעבלאַט״

משוגענע פרוי אפגעגאסען א פאר פאר מיט א טאפ קאכעדיג וואסער

(§) אויף דאָלנאַ 8 וואוינען אין איין צימער די צוויי שוועסטערן גאַגאָוויעפּאַ און העלענאַ ווילמאַן. די לעצטע איז אַ גייסטיג קראַנקע פרוי, וואָס פערשטעלט אָפט אין משוגעת-אַנפאַלען. אַ בעזונדערע אומחן האָט די משוגע׳נע געוואָרפען אויף די לאָקאַטאָרען פון הויז פאַמיליע טאָם. די פאַמיליע טאָם האָט דאָס געוואוסט און זיך טאַקע געהיטען צו בעגעגענען מיט דער משוגע׳נער.

נעכטען זענען מאַן און פרוי טאָם אַוועק אין וואַהל-ביוראָ אָפּגעבען זייער שטימע, אָבער אין מאָמענט בעת זיי האָבען אויפגעמאַכט די טיר, איז זיי פּלוצלינג אַ שפּרונג געטון און פּנים אַריין די משוגע׳נע מיט אַ טאָפּ הייס וואַסער אין האַנד און נישט רעדענדיג קיין וואָרט, אַ גאָס געטון די טאָם׳ס אין פּנים אַריין.

אויף די שרעקליכע געשרייען פון די געלימטע, זענען זיך צוזאַמענגעלאָפען די שכנים און די משוגע׳נע איז אַנטלאָפען וואו דער פּעפער וואַקסט.

עס איז באַלד אַרויסגערופען געוואָרען די פּאָגאָטאָוויע און דער דאָקטאָר האָט די געלימטע ערשטע הילף און פרוי טאָם געמוזט צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל. די משוגע׳נע איז נישט געפונען געוואָרען.

נייע פערוואַלטונג
פון פעראיין פון אַביטוריענטן פון יוד. גימנאַזיעס אין לאָדז

אויף דער לעצטער זיצונג פונ׳ם פעראיין פון די יודישע גימנאַזיעס האָט זיך אונטער׳ן פאָרזיץ פאָרזיץ פון פּראָפ. י. בראַווערמאַן קאָנסטיטואירט די פערוואַלטונג אויף פאָלגענדען אופן: פאָרזיץ — מגר. ש. בונין, ווי.-פּר. מגר. פ. ראָזענטאַל און ה... סקי, קאַסיר — פרל. ה. ראָז..., סעקרעטאַר — פרל. מ. ווינ... אויך אויסגעוועהלט געוואָרען רען-קאָנווענט, אַ רעוויזיאָנס-... און אַ שידס-געריכט.

יוד. אַרט.-פעראיין אין פוילען, דיר... פון די פעראיינס-טעאַטערן. בעזונדע... דיי-עקטאָר פאַר לאָדז: א. שטאַ... לייטער: א. בעזמאַן.

לאָדזער יוד. קאַמער-טעאַטער

„אַר...

„מאַנט... ווייסע... זאכאד... קינסטלערישע... מ. בראַד...

היינט, מאָנטאָג, דעם 24...
2 פאַרשטעלונ...
אָנהויב 7.45 אָוועגד
ביליגע פרייזן פון 80 גר. ...
און 9.45 אָוועגד
פּאָפּולערע פרייזן פון 1...
— א. נ. —
אויפן הימעל אי...
אין 2 טיילען 14 ביל...

נומערן: 1) קלויזניקעס, 2) דאָס ... מיידעלעך, 3) אויפ׳ן דאָרף, 4) ש... בעא-שמענדריק, 6) אויפ׳ן „טעמ... אויפ׳ן וועג קיין בית-לחם, 8) ... נאַכט, 9) „לאַפּסערדאַקעס״, 10) ... וואַר, 11) מאָנאָלאָג, 12) הערבסט-... יוד. ראָפּסאָדיע, 14) אויפ׳ן הימעל...

אַנסאַמבל דויט׳ן א.ב. מרויען: ... מ. דאָלסקא, לאָלאַ זילבערמאַן, ... מאַשע בעטערמאַן, אַלאַ שליפּער... שמואליק גאָלדשטיין, ש. דזשיגאַן ... קאָן, יעקב ריינגלאַס, י. שומאַכער...

טעקסטען: מ. בראָדערזאָן, ל. ... מאָדאַן. מוזיק: ה. רוביין, א. ... און: פאָלקס-מאָטיוען. דעקאָר. ... מען י. ברוינער, טענץ איינשטודי... אירענא פּרושיצקא מוזיק-לייטער... רעזשי - דזשיגאַן, שומאַכער, בינ... טאָר — מ. קאָן, ליכט-עפעקטען - יע...

בילעטען צו בעקומען אין קאַסע ... פון 11 פריה ביז 2 בייטאָג און ... גער אָוו. שבת אַ גאַנצען ...

אַ 12-יעהריג...
וואָס וויל זעהען „די...

דער 12-יעהריגער שילער ... זענצוויג פון וסכאַדניא 67 ... 11. נאָוועמבער אַרויס פון ... כדי זיך צו בעטייליגען אין ... וואָס איז איינגעאָרדענט גע... ליב די פייערליכקייטען.

ביז היינטיגען טאָג איז ... נישט צוריק געקומען.

מיט אַ צייט צוריק איז ... יונגעל אויף אַ צייט פערשוואו... וואָרען און ערשט פערעמדע ... האָבען איהם צוריקגעבערכט ... טעל סילעוו.

די פרוי
(ראמאן)
פון א. י. גראָדזענסקי

(9-טע פאָרטזעצונג)

אין מחמת דעם, וואָס זי האָט זיך גופא קיין תשובה נישט געקענט געבען, האָט אויך דער בחור נישט געקענט בעקומען קיין ענטפער פון איהר. צי וועט זי מיט איהם חתונה האָבען, צי נישט ?. און אַזוי האָבען זיי ביידע — זי און דער ליכטמאַכער — געשוועבט אַ לאַנגע צייט אין אומוויסענהייט, ביז דער ליכטמאַכער, נישט קענענדיג זיך דערוואַרטען אויף רייזעל׳ס „וואָרט״, איז אַוועקגעפאָרען קיין אַמעריקא, צוזאָגענדיג איהר, אויך דאָרט אין אַמעריקא, צו וואַרטען אויף איהר ענטפער... אָבער קיין אַמעריקא האָט רייזעל איהם קיין ענטפער נישט געשריבען — און אַזוי ביז היינטיגען טאָג..

דאָס אַלץ האָט זיך רייזעל דערמאָנט איצט, זיצענדיג און שיפעל אָנגעשפּאַרט איהר קאָפּ אויף לייקונג׳ס קני. דאָס שיפעל איז געשוואומען רוהיג, שטיל און זאַכט. ווייט האָט זיך געצויגען דער רינעפער מיט זיינע ברייטע ברעגעס, וועלכע האָבען, ווי געוואַלדיגע אָרימ׳ס אוינגעשלאָסען איך זיך דעם טייך פון ביידע זייטען האָט זיך אַ ימגעבעט די קוילעדיגע סטעפּ. אַ נאַקעטע, אַ זאַמדיגע. ווי אַן׳אויסגעטרוקנטע און איבערגעלאָזענע הויל. זיי האָבען זיך דערנעהנטערט צו די „שוועלען״ פון דניעפּער, וואו דאָס וואַסער זידט, ווי אין אַ קעסעל, צוליב די אומצעהליגע שפּיציגע שטיינער, וועלכע ליגען אין יענעם אָרט און וואו קיין שיף איין קען דערייבער נישט דורכגעהען. דאָס אָרט איז געווען אַ מסוכנ׳דיגער, נאָר צוליב דעם. וואָס געשיפט האָבען זיך יונגע בחורים און דערצו נאָר מיט אַ יונג מיידעל, האָט זיך נישט געוועקט קיין מורא פאַר די שפּיציגע שטיינער, נאָר פערקערט, דרייסקייט צו בעווייזען מוט און יונגע בחור׳ישע בריה׳שקייט, כאָטש זיי האָבען געוואוסט, אַז זיי וועלען די דאָזיגע „שוועלען״ קיינמאָל נישט אַריבערשוויפּ-לען זיך. ווייל דאָס איז סכנות נפשות׳דיג. אָבער פאַר דעם מיידעל האָט זיך זיי נישט געוואָלט אַריינווייזען, אַז עס איז דאָ פאַר זיי אַזאַ זאַך אַן׳אומעגליכע און זיי האָבען זיך שטיל געמונטערט:

— צו די „שוועלען״! צו די „שוועלען״.

צו די „שוועלען״ איז נאָך געווען אַ היפשער מהלך פון עטליכע וויאָרסט. די לופט איז געווען אַ שטיקענדיגע און דאָס וואַסער האָט געצויגען צו זיך מיט אַ געהיימען כוח, אַפּצוטובל׳ען זיך נאָקעטערהייט.

מען איז פערביינגעשוואומען אַן׳אינזעל.

— לאָמיר זיך דאָ אָפּשטעלען, — האָט רייזעל פאָרגעלייגט.

די בחורים האָבען תיכף פערגעסען זייער ציל און זייער דרייסטקייט, צו בעווייזען גבורהשקייט ביי די דניעפּערשע „שוועלען״. דאָס שפּיל איז שטיין געבליבען פון אַ גריגעם פלאַכען ברעג, וואָס האָט געבעטען צו זיך און זיין זוניגען שוים.

זיי זענען אַרויס פון שיפל און באַלד זיך אַ קייקעל געטון אין גראָז.

אַרום איז געווען אַ רוהיגע שטילקייט, וואָס דאָס האָט זיך געבעטען צוצוהערען איהר מיט אַ מענטשליכען קול. די אינזעלע איז געלעגען איינזאַם, עלנט אין די ברייטע האַסערען פון דניעפּר און געהאַט איבער זיך בלויז אַ בלאָען הימעל די מעל מיט קוהלע וואַסער-פאַליעס אַרום די זייטען — ווי מעדלישע הענט אַרום אַ טאַליע. בלויז אַן׳אַדורכגעפּאַהרענדיגער דאַמפּער פלעגט אַמאָל אַ שטאַרקען רודער מיט די שטילע וואַסער-פאַליעס אַרום אינזעל איבערראַשענדיג זיי מיט אַ שאַרפען אַ זיגענצווינגענעם פייף און לאָזענדיג נאָך זיך אַ זכר — אַן׳אָפּפאַלענדיגען שוואַרץ-סאַזשענדיגען רויך.

— ווער וויל זיך באָדען? — האָט גוג זבורג צושמערט די שטילקייט

— לאָמיר אַלע — האָט רייזעל פאָרגעלייגט.

— איך האָב נישט געאָ״ט מיט מאַנסביליען? — האָט לייקין געפרעגט.

— איך האָב נישט קיין מורא פאַר קיין מאַנסביליען? — האָט רייזעל זיך אָפּגערופען דרייסט.

אַלע האָבען זיך צולאַכט אויפן קול. דער געלעכטער האָט געקלונגען ווייט און דער לופטען און אָפּגעהילכט אויף ביידע זייטען ברעגעס.

רייזעל האָט די ערשטע גענומען אָפּשפּיליען איהרע ווייסע פאַנטאָפעל, אַראָפּגעשלעפט די זאָקען פון די פיס און אַ בעריהעסע גענומען שפּרינגען איבער׳ן גראָז.

די בחורים זענען אַ ווילע נאָך געלעגען אויסגעצויגען אויפ׳ן גראָז, מיט די פּנימער צום הימעל און, ווי געפוילט זיך צו בעוועגען. זיי האָבען געזעהען רייזעל׳ס טאַנצענדיגע ווייסע פיס אויפ׳ן גראָז און האָבען צוגעפּאַסט ציב מאַכט.

— נו, און איצט, בחורים, טראָגט זיך אָפּ אַז אַ זייט פונדאַנען! — האָט רייזעל בעפוילען, ווי אַ קעניגין, — שוין צייט צו באָדען זיך.

די בחורים האָבען זיך פויל אויפגעריבען, אַראָפּגענאַנגען אַ ביסעל ווייטער און זיך נעגומען אויסטון. ווען זיי זענען ש׳ין געווען אין טייך, האָבען פון ווייטען דערזעהען אַרויסשטעקען פון וואַסער רייזעל׳ס בלאָנדען קאָפּ, איהר ווייסען רונדיגען האַלדז און אַ טייל פון איהרע נאַקעטע אַקסלען, וואָס האָבען נאַסערהייט געפונקעלט און זונשיין. זיי האָבען געזעהען, ווי רייזעל לינקט זיך אויפ׳ן רוקען מיט די הענט פערלייגט אויף דער ברוסט און לאָזט זיך אַזוי שווימען. זיי האָבען בולט געזעהען פון ווייטען איהר ווייסען, קליינעם מיידעל-גוף אויף דער אויבערפלאַך פון וואַסער, אַז זיי האָט אָנגענומען אַ פּאַ-ליאַנג צו דערנעהנטערען זיך צום ראַזינגען מיידעל-גוף — זיי האָבען אָבער נישט געהאַט קיין העזה.

— האַלאָ! — האָט מווערראָזיטש אויסגערופען מיט זיין באַס-שטימע.

רייזעל האָט בעמערקט די יונגעלייט און געגומען שווימען צוריק.

— זייט פאַר׳זכטיג! — האָט גינזבורג געוואָרענט.

— היט זיך פאַר אַ טיפען אָרט — האָט לייקין אויך צוגעוואָרפען פונקט מען רייזלען.

אָבער רייזעל האָט זיי ... האַ״ס, ווי אין טרויק. זי א... נוצע שווימערקע, נאָך בעס... כהורים. ... יונגבאָקאָוועט און ... קרא נישט שוויפעל, אויף פון דניעפּר, האָט זי דעם יעקב׳ס און פאַר איהם נישט ... ראָט. דער דניעפּר איז געווען ... ווי אַ מאַמע, וואָס וועט איה... נישט טון זי איז געשוואו... דעה בריים, דאָ כיט׳ן שטראָ... געגען שטראָם דאָ אויפ׳ן ... דער ברוסט. זי האָט געשפּ... די קיהלע אומאַרמונג פון ... יענע פלעגען צושווימען, איהרע יאַקעטע גלידער, א... און אַוועקשווימען ווייטער.. ... געפיהלט, אַז די גוואַלטען ... איהר די יונגע בחורים, ... מען געזאָלט זיך געפינען ... איהר נאָך... אָדער, ווייל ס׳... זעהן פיר יונגען (חוץ מ... לייקינען און גינזבורגען ה... אויך געפונען אַ נייער בעק... לעין) דאָס איז זיך דערוויבע... בעשיידען און געווייינט זי... ציעותרינקייט, נישט וועלכ... זיי אַלעמען אַן׳אָפּגעדעקט... איהר לייב.

(המשך קומט).

פרוי דערהרגעט איהר מאן

געוואלט א שכור'ער אויפברעכען די טהיר פון דער וואוינונג ביי זיין צוקריגטער פרוי און זי שלאגען. האט די פרוי איהם דערלאנגט מיט א האק איבער'ן קאפ

שרעקליכע פאמיליען-טראגעדיע אויף ראקיטשינער גאס

אויף ראקיטשינער גאס 37, און דער אפיציגע אויפ'ן ערשטען שטאק וואוינט דער פאחן-ארבייטער פיאטר קאזשו-לאווסקי מיט זיין פרוי, די 32-יעהריגע זאפיא.

קאושולאווסקי האט זיך א לענגערער צייט זיך געלאזען אויף גשמיותע וועגען, געהולטאיעט, געזאפען און ארייגע-פיהרט געמיינע פרויען און שטוב ארײן, מיט וועלכע ער האט געפראוועט אר-גיעס און געשענדעט פון זיין פרוי.

דאס האט די פרוי דערפיהרט צו דער גרעסטער פערצווייפלונג און איינמאל, בעת דער מאן איז אהיימגעקומען א שכור'ער, האט זי איהם ערקלערט, אז זי וועט אויב נישט אריינלאזען קאושו-לאווסקי און דאן איז זי אוועק צו זיינע קרובים אויף לומאזשאווסקא גאס 19 און דארט זיך געפונען א מקום מנוחה.

זאפיא קאושולאווסקא האט דאן צו זיך און שטוב אריינגענומען איהר שוועס-טער, די 27-יעהריגע שווא קולארסקא און אזוי האבען די ביידע פרויען זיך רוהיג געלעבט א צוויי וואכען צייט.

אבער שבת צו נאכטס, בעת די פרוי-ען זענען געווען פערזונקען אין א טיפען שלאף האבען זיי פלוצלונג דערהערט, ווי מען קלאפט אין טיר. אויף דער פראגע: ווער איז? האט זיך דערהערט די שטי-מע פון צוקריגטען מאן, וועלכען פרוי קאושולאווסקא האט משלח געווען פון שטוב. זי האט איהם נישט געוואלט עפענען און בעזונדערס נאך דערפאר, וויל זי האט דערהערט און זיין רעדען, אז ער איז מויס-שכור.

דער שכור'ער מאן האט גענומען דראהען זיין פרוי, אז ער וועט זי דער-הרג'ענען און מיט פח גענומען אויפ-רייסען די טיר, וואס עס איז איהם אויך געלונגען. ארייגעקומענדיג האט דער שכור גלייך זיך געווארפען אויף זיין פרוי, אבער די לעצטע האט זיך ווייט אויס געריכט דערויף און האט זיך פער-זעהען מיט א האק, מיט וועלכער זי האט איהם דערלאנגט א זעץ איבער'ן קאפ, פון וועלכען ער איז געפאלען צו דער ערד און א מבך בלוט.

אויף די הילפס-רופען און קרעכצען פון שטערבליך-פערוואונדעטען זענען זיך צוזאמענגעלאפען די שכנים, וואס האבען ארויסגערופען פאגאטאוויע און פאליציי. דער דאקטאר האט שוין פעסטגעשטעלט דעם טויט פון די פרוי'ס טערדערין און איהר שוועסטער זענען ארעסטירט געווארען.

אויס'ן ארט איז באלד אנגעקומען די אויספארשונגס-מאכט און נאך דער ערי-שטער אויספארשונג איז דער טויטער קערפער איבערגעפיהרט געווארען און פאטעלאגאריום.

איינפערזיכטיגער געליבטער ערמארדעט זיין געליבטע

7 יאהר געלעבט צוזאמען און צום סוף איהם פערראטען

מערדער א פערוואונדעטער פון זיין ריוואל אפגעפיהרט אין תפיסה

(§) מיט 7 יאהר צוריק האט דער וועבער-מייסטער איצט שוין 48 יאהר אלטער פראנטישעק בויאלא פון יע-ווש גאס 11, זיך בעקענט אין דער פאב-ריק מיט דער 17-יעהריגער וועבערין העלענא מלאטקעוויטש, פון דאלגא 1 אויסנוצענדיג זיין מאכט אלס מייס-טער האט בויאלא דאס מיידעל פער-פיהרט און שפעטער מיט איהר גענומען לעבען

נא וויארא

דער מייסטער מיט זיין קאכאנקע האבען זיך בעזעצט אויף יעווש גאס 11 צוזאמען מיט בויאלא'ס 16-יעהריגע טאכ-טער, א שולערין פון א לאדזשער גימנא-זיום. אבער פלוצלונג האט די פרוי דער פיהלט, אז זי האט זיך שוין צוגעגעסען איהר קאכאנקעס און זי מוז זיך מיט איהם שיידען. אבער נישט אויף לאנג.

ביז לעצט האט בויאלא פערלוירען די ארבייט אין פאבריק און איז געבליבען אהן מיטלען צום לעבען.

די געליבטע האט דאן אנגעהערט בוי-יאלא'ן זיין זאלען ביידע פאהרען ארביי-טען קיין רומעניען. דער פלאן איז מא-קע דורכגעפיהרט געווארען און נאך'ן אפזיין 1 יאהר אין רומעניען, זענען זיי צוריקגעקומען קיין לאדז מיט א ביסעל געלד און געקלערט צו

נעמען „שלוב"

צוריקקומענדיג קיין לאדז האט בויא-לא בעקומען ארבייט אין א פאבריק און ער פלעגט יעדען טאג אוועקגעהן צו דער ארבייט, איבערלאזענדיג זיין 24-יעהרי-גע קאכאנקע אין דער היים.

דער קאכאנקע האט זיך צוגעגעסען אליין צו

זיצען גאנצע טעג אין שטוב

און זי האט זיך ארומגעזעהען און גע-שאפען א קאכאנעק, דעם 30-יעהריגען זשעלאזאווסקי, מיט וועלכען זי פלעגט זיך טרעפען יעדען טאג.

פון דער מעשה האט זיך דערוואוסט דער ערשטער געליבטער בויאלא און אפ געמענדיג דין וחשבון ביי זיין קאכאנקע פון איהרע ראנדעוואוס מיט דעם אונ-בעקאנטען, האט ער ארויסגענומען א רעוואלווער און איהר געדראהט, אז ער וועט זי ערמארדען

אויב זי וועט איהם פערראטען

זי האט אבער צוגעשווארען, אז זי וועט איבעררייסען מיט איהר נייעם קאכאנעק. און דער ווירקליכקייט אבער האט זי שוין געקלערט וועגען אוועק-ווארפען בויאלא'ן און חתונה האבען מיט זשעלאזאווסקי'ן.

נעכטען 4 נאכמיטאג איז מלאטקע-וויטש ארויס פון שטוב און געגאנגען צו איהר געליבטען, מיט וועלכען זי האט זיך געטראפען אויף אן אפגערעדט ארט און זיי האבען גענומען שפאצירען אין

אנטשטאט'ס אלעי,

זייענדיג שכור פון זייער ליבע און נישט בעמערקענדיג ווי דער אייפערזיכטיגער ריוואל בויאלא געהט זיי נאך מיט א רע-וואלווער אין טאש

און א געוויסען מאמענט איז בויאלא צוגעלאפען צו דער מלאטקעוויטש און אפגעגעבען צו איהר עטליכע שאסען, פערוואונדענדיג זי אין האנד.

זשעלאזאווסקי האט געפרובט א פ-ווערען די מלאטקעוויטש, אבער עס איז איהם נישט געלונגען. בויאלא האט דאן אויסגעשאסען און איהר נאך עט-ליכע מאל און זי

דער'הרג'עט אויפ'ן ארט

דאן האט ער גענומען ענטלויפען, אבער זשעלאזאווסקי האט איהם נאכגע-יאגט און מיט א מויער-שליסעל איהם דערלאנגט א זעץ איבער'ן קאפ, פון וואס ער איז געפאלען און א בעוואוסטלאזען צושטאנד.

ערשט דאן האט ער גערופען פאליציי, וואס האט דעם פערוואונדעטען מער-דער אפגעפיהרט אין ארעסט.

דער ארויסגערופענער פאגאטאוויע-דאקטאר האט שוין פעסטגעשטעלט דעם טויט פון דער מלאטקעוויטש.

ביז שפעט אין אווענד האבען גרעסע-רע גרופעס מענשען זיך צוזאמענגעקליבען אויף אנשטאט'ס אלעע און חעלענאווי-פארק און ארומגערעדט דאס טראגישע געשעהעניש.

יודיש טעאטער **פילהארמאניע** נארוטאוויטש 20

יוד. ארט.-פעראיין אין פוילען.—דירעקטאריאט פון די פעראיינס-טעאטערן בעפולמעכטיגטער דיר. פאר לאדז: א. שטאקפעדער לייטער: א. בעזמאן

קומט זיך געזעגענען! קומט זיך געזעגענען!

לעצטער אפשידס-פארשטעלונג

פון די בעריהמטע אמעריקאנער ארטיסטען

אננא און היימאן יאקובאוויטש

היינט, מאנטאג, 9 אווענד פאפולערע פארשטעלונג פון 80 גר. אן די לעצטע געזעגנונגס-פארשטעלונג פון אננא יאקובאוויטש

צום לעצטען מאל די זעהר בעליבטע פיעסע

די איבעריגע מאמע

אין 3 אקטען פון קאלמאנאוויטש הויפטראל „פרידא" אננא יאקובאוויטש

ס'נעמען אנטייל: גאנץ ניי-אנגאזשירטער ארטיסטען-אנסאמבל פון ווארש. טעאטערס: (לויט א. ב.) פרויען. י. פלאום ש. פלאום מ. פאזנאנסקא, ר. רענינא,—מענער: מ. אייזענבערג, ח. בראקארזש, י. גרינהויז, ב. גורוויטש, י. וויינבערג, ד. לואי, מ. מאקסימאוו, מ. פאזנאנסקי, א. קורץ און ח. פלאום

דיריגענט ל. זעלמאן. — בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע

טערמין פאר הנחות פון פער־לעגטע שטייערן פערלענגערט

(פ) חיגנט איז אפגעלאפען דער טערמין פון געבען הנחה-סטאוועקעס פון 1 און א האלב פראצענט פון פערלעגטע שטייערן, וואס זענען נישט פינאנ-דערגעלייגט געווארען אויף ראטען און פון סטעמפעל-אפצאהלען.

און צוזאמענהאנג דערמיט האט די לאדזשער פינאנץ-קאמער דערהאלטען א פעראָרדנונג פון פינאנץ-מיניסטעריום, וואס פערלענגערט דעם טערמין פאר גע-בען הנחות פון פערלעגטע שטייערן אויש ביז צום אפרופען.

מעדעלע זיך אפגעגאסען מיט א טאפ קאכעדיג וואסער

(§) אויף וואלטשאנסקא 114 וואוינט די פאמיליע יאגנסקא. געלטען האט די 6-יעהריגע לוציא יאגנסקא, בעת די עלטערן האבען גראד נישט געזעהען, זיך צוגעלאפט צו דער קוך, ארויפגעשטע-לט זיך אויף א שטול און געפרובט אראפנעהמען א טאפ קאכעדיג וואסער. דער טאפ איז געוועזען צו שווער און דאס קינד האט אפגעגאסען זיין גאנץ קער-פערל מיט הייסען וואסער.

דער ארויסגערופענער פאגאטאוויע-דאקטאר האט דעם קינד ערשטע הילף.

טעאטער און קונסט

בעריהמטע ארץ-ישראל טענ־צערין אין „פילהארמאניע"

ווי מיר האבען שוין געמאלדען, קומט צו פאהרען מיטוואך קיין לאדז די בע-ריהמטע טענצערין, פרימאבאלערינא רינא ניקאווא פון דער העבראישער אפערע אין תל-אביב.

רינא ניקאווא איז היינט צו טאג איינע פון די אנערקענסטע און בעסטע פארשטעהערינס פונ'ם קלאסישען יודי-שען טאנץ. און אלס אזעלכע האט זי שוין געוואונען די אנערקענונג פון דער מאסגעבענדער קריטיק, סיי אין ארץ ישראל, סיי אין אמעריקא, סיי אין די הויפט-שטעט פון אייראפא.

זעהן רינא ניקאווא טאנצען איז א יום-טוב, א גייסטיגען גענוס.

אויפ'ן מיטוואך'דיגען קאנצערט אין „פילהארמאניע" וועט רינא ניקאווא ברענגען א לעבעדיגען גרוס פון א"י אין איהרע וואונדערבארע טענץ וועט די קינסטלערין ענטפלעקען פאר אונז די שעהנקייטען פון אויפוואכענדען אלט-נייעלאנד, ווי פון ניצרת בכלל.

די ידיעה וועגען רינא ניקאווא'ס קאנצערט אין „פילהארמאניע" האט ארויסגערופען א גרויסען אינטערעס צווישען די ברייטסטע שיכטען פון דער לאדזשער יודישער בעפעלקערונג.

—=000=—

ראדיא פראגראם

מאנטאג, 24 נאוועמבער

לאדז, (33,8) 3. 11.58 שפה-צייכען, 12.05 גרא-מאפאן פליטען מוזיק, 13.15 מארלעזונגען פון טאג-ליכען פראגראם, ווי אויך קינא און טעאטער רע-פערטואר, 15.50 פראנצויזישער אונטעריכט 16.15 פר- פאר עלטערע קינדער און יוגענד (פר. פון ווארש) 16.45 גראמאפאן פליטען מוזיק פון ווארשא, 17.15 פארטראג 17.45 לייכטע מוזיק 18.45 פערשידענעס, 19.10 קאמוניקאט פון דער לאדזשער האנדעלס-קאמער און מארלעזונג פון פראגראם אויף דינסטאג' 19.25 גראמאפאן פליטען פון ווארשא, — 20 איבערזיכט פון די נייסטע ביכער אויסגאבען 20.15 שמועס 20.30 פארטראג, 22. מעליאטאן 22.15 גראמאפאן פליטען מוזיק פון ווארשא, 22.35 „פ.פ.פ. פאליציי, וועטער, און ספארט קאמוניקאטען ווי אויך טאנץ מוזיק פון ווארשא.

שטייער-אויסצאהלונגען פאר אקטאבער

מיטוואך וועלען זיך אנהויבען די אויסצאהלונגען פון ארבייטסלאזען-שטיי-צע פאר'ן חודש אקטאבער. די שטיצע וועלען בעקומען די דערצו בערעכטיגטע ארבייטסלאזע, וועלכע האבען זיך רע-גיסטרירט פון 12. ביז'ן 19. נאוועמבער ד. י. די אויסצאהלונגען וועלען פארקו-מען און ביורא פון דער גאס פון 28. שיסער-פולס נומער 82.

מיטוואך וועלען בעקומען די שטיצע די ארבייטסלאזע, וואס זייערע נעמען הויבען זיך אן מיט

A B C D E F G H I J

M, N, O. K, L, Ł. דאנערשטאג

P R S פרייטאג

T U W Z Ż — שבת

דער ווינטער איז שוין דא

אבער געלד אויף קויהלען איז נישטא

אז דער ווינטער קריכט אריין אין די ביינער, שפירט מען שוין. אז דער ווינטער דערנעהנטערט זיך מיט שנייען און פראסטלעך, זעהט מען בעשיינפער-ליך. אויך אין מסחר פיהלט זיך דער אנקום פון ווינטער. עס שטעלט זיך דער סעזאן אויף פוטערס, פאלטאס און טריקאטאזש.

דער דורכשניטס - בירגער פלעגט שטענדיג אין דער צייט שוין האבען זיך פערזארגט מיט קויהלען אויף די ווינטערדיגע קרירות.

הייגטיגס יאהר זעהט זיך, האלט עס וצחר שמאל אין דעם פרט. די קויחלען-סוחרים זענען אינגאנצען ענטוישט. מען זעהט נישט קיין קונה, וואס זאל קומען בעשטעלען א וואגען קויחלען. הערכס-טענס לאזט מען אויסשיטען א קערץ אדער צוויי קערץ קויחלען.

עולם האט פראסט און פשוט נישט קיין געלד צו קויפען קויחלען.

דער פערשטעלטער גרויס-אינדוסטריעלער

(איבערלעבענישען פון א לאדזער דעטעקטיוו)

דערציילט דורך **בערנארד הילער**

.III

הער גרין דאס געפינען זיין פרוי בא-רען זיך איז א ים טרעהרען.

— וואס איז געשעהען מיין קעצעל?

— האט ער א פרעג געטאן מיט זיין הולצערנעם קול, וואס דאס איצט גע-וואלט זיין שטארק צארט.

— דאס ציהרונג... דאס ציהרונג... האט מען מיר צוגערויבט.. די גאנצע קאכעמקע.

— וועט מען קויפען אנדערע, — דאס מיסטער גרין זי געפרובט בערוהיגען.

אבער עס איז נישט געגאנגען. מערי האט פסדר געוויינט.

— ווייסט וואס, מיין טייערע? מען וועט זיך ווענדען צו א דעטעקטיוו. אפשר וועט איהם געלונגען צו כאפען די פערברעכער.

און גלייך איז ער אראפ אין דער די-רעקציע פון האטעל און דארט האט מען איהם פערבונדען מיט'ן אויספארשונגס-אמט.

און אויספארשונגס-אמט האט מען די זאך איבערגעגעבען דעם בעריהמטען הויגען דעטעקטיוו יוליאן רינגנאגר

דערנאך איז ה' גרין צוריק ארויף צו זיין פרוי ער האט זי אלץ געטראפען מיט'ן קאפ איינגעטוליעט אין קושען און וויינען. דאס, וואס דער מאן האט איז בערנעשטענען דעם ענין דער פאלגצייט, האט זי נאך מעהר אריינגעפרעגט און פער-צווייפלונג. איצט האט זי מורא געהאט, אז מ'זאל זיך נישט רעווידען, און וואס פאר א טרויעריגע אומשטענדען די גנבה איז בעגאנגען געווארען.

.V

דאס אויספרעגען די פרטים, פאר וועלכע מערי האט געציטערט, איז נים אויסגעמידען געווארען. צוזאמענגעם איז דערפריה איז געקומען דער דעטעקטיוו רינגנארד, וועלכער איז ארויסגערופען גע-ווארען דורך הער גרין, און מערי'ן צו-געשטופט צו דער וואנד:

— ווער האט געוואוסט, אז איהר בעזיצט ציהרונג?

— בלויז מיין שטוב-מיידעל.

— וואס פאר א מיינונג האט איהר וועגען איהר?

— דאס איז א העכסט-ארענטליך מיי-דעל. זי האט זיך קיינמאל נישט געי-חבר'ט מיט קיינעם. מיר פיהרען זי מיט פון פאריז. זי שטאמט פון אן'אנשטענ-דיגע פראנציזישע יודישע הויז. חוץ דעם קאן זי נישט געקומען ווערען און דעל-גונג. זי האט געכטען א גאנצען טאג נים געפינען זיך און האטעל.

— לאנגזאם, לאנגזאם, גנעדיגע פרוי. איהר קאנט דערוויל נישט זאגען, ווער עס איז ארענטליך און ווער נישט. — וואו האט זיך געפינען דאס ציהרונג?

— און דער קאסעטקע. אט דארט.

רינגנארד האט אנגעקוקט די קאסעט-קע.

— ווער האט געהאט דעם שליסעל צו איהר?

— בלויז איך אליין.

— בויטע מיר נאך צו ערקלערען, מיט וועמען גרענעצט זיך אייער צימער. ווער איז אייער שכן? צו וועמען פיהרט די טיר? — האט דער בעריהמטער דע-טעקטיוו געוואונען אויף דער וואנד.

— אך, הער רינגנארד, — האט מערי א זיפץ געטאן — איהר וועט דאך נישט חושד זיין דעם בעקאנטען הויגען אינ-דוסטריעלער זילבערמאן, וואס וואוינט דארט מיט זיין פרוי.

— אפשר וועט דער הויגער אינ-דוסטריעלער אדער זיין פרוי אונז קאן געבען איבערגעבען עפעס פערדעכטיגעס.

— דאס וועט זיין שווער — האט זיך אנגערופען הער גרין — ווייל ווי מען האט מיך אינפארמירט, האט דער אינ-דוסטריעלער זילבערמאן מיט זיין פרוי פעקיבען נעכטען א דעפעשע תיכף צו פאהרען קיין בערלין.

— זענען זיי געפאהרען? — האט דער דעטעקטיוו פאמעליך, פערטראכ-טענדיג זיך, געפרעגט.

— כ'מיין, אז יא...

— האט איהר, גנעדיגע פרוי, גוט געקענט דעם אינדוסטריעלער — האט רינגנארד פלוצלינג א פרעג געטאן.

דער דעטעקטיוו האט בעמערקט, ווי א שטראם בלוט איז געקומען מערי'ן אין פנים ארײן. אזוי ווי מערי האט נים געענטפערט, האט ער און א ווייכע ארום וויסטער געפרעגט:

— אפשר קאנט איהר מיר זאגען, צו די דאזיגע פערזאנען זענען אוועקגע-פאהרען אייער איהר האט בעמערקט די גנבה, צי נאך שפעטער?

— פון וואנען קאן איך דאס וויסען?

— האט פרוי גרין כמעט און א כעזן מאן געענטפערט, וואלענדיג פאר יעדען פרייז איבעררייסען דאס אויספרעגען זי וועגען זילבערמאנ'ען — איך פערשטעה נישט וואס די גנבה קאן האבען א שיי-כות מיט דעם אפפאהר פון דעם אינ-דוסטריעלער און זיין פרוי.

דער קלוגער דעטעקטיוו האט איצט קלאר פערשטאנען, וואס אזוינס די פרוי קאן פערבינדען מיט דעם אינדוסטריע-לער זילבערמאן. פאר איהם איז איצט נישט געווען קיין שום ספק.

— וועט איהר מיר איצט ערלויבען צו רעדען אויג אויף אויג מיט אייער שטוב-מיידעל, גנעדיגע פרוי?

מערי האט ארײנגערופען דאס שטוב-מיידעל און אז ארויסגעגאנגען צוזאמען מיט'ן מאן.

— קאן מיר דאס פרייליין זאגען, ווער עס האט פון איהר געהערט, אז פרוי גרין פערמאגט ציהרונג? — האט דער דעטעקטיוו געפרעגט, אנקוקענדיג מיט א מיאוס, אויספארשענדען בליק דאס שטוב-מיידעל.

— איך האב מיט קיינעם וועגען דעם נישט גערעדט — האט דאס שטוב-מיי-דעל הויך אפגעלייקענט.

נאך א פאר סעקונדען האט דער דע-טעקטיוו געקוקט אויפ'ן מיידעל. דערנאך האט ער געזאגט:

— א דאנק. דאס פריילין קאן שוין געהן.

נאכ'ן געזעגענען זיך מיט'ן פאר-פאלק גרין איז ער צו צום האטעל-פארטיער, האט איהם אריינגערוקט א פינף-זלאטי-שטיק און געבעטען, אז אויב עס וועט אנקומען א בריוו פאר'ן שטוב-מיידעל, זאל ער אפשרייבען דעם אדרעס פון ארויסשיקער. אין צוויי טעג ארום האט דער פארטיער איבערגעגעבען רינגנארד'ן אן'אדרעס:

פעליקס נאלר, צאפאט

.VI

אין דעם פרעכטיגען זאל פון קאזינא אין צאפאט זענען געזעסען ארום דעם שפיל-טיש פיל מענשען, וואס זייערע געדרימען זענען שוין געווען נאט צו-שרויפט פון האזארד. דער קרופיער איז שוין מיד געווען צו רופען:

— ווער שטעלט? נאך צעהן מינוט שפיל.

עס איז שוין נאך צוועלף בייגאכט. מען לעשט שוין אויס די לוכט, אבער דער געשפאנטער עולם האט נאך אלץ נישט קיין חשק אוועקצוגעהן.

פלוצלינג רופט זיך אן אין א ווינקעל איינער אנ'עלעגאנטער לעבעבחור צו א גרופע פון פינף-זעקס מענשען:

— אפשר וואלטען מיר פון דאנען גע-גאנגען צו ה' נאלר און דארט פארט-געזעצט דאס שפיל. ער וואוינט נישט ווייט — אין האטעל „ספלענדיד".

דער פארשלאג ווערט אנגענומען און די גרופע לייהענשאפטליכע שפילער פאהרט אפ אין אנ'אויטא צו הער נאלר אין האטעל „ספלענדיד".

הער נאלר נעמט אויף די געסט זעהר גאסטפריינדליך. אין א מינוט ארום שטעהט שוין אויפ'ן טיש שאמפאן, פרוכטען און דעליקאטעסען.

— בויטע, מיינע הערען, פערנעהמט פלאץ — נעמט הער נאלר ארויס פון א שופלאד צוויי גאנץ פרישע קארטען.

— ווער פון די הערען וויל נעהמען די באנק?

(פארזעצונג פאלגט)

פערשאלטען בלוט

גרויסער שפּאַנענדער ראמאַן פון דער הייגטיגער צייט

(81 פאָרטזעצונג)

דער יעגער האָט אַ ציטער-געטון, האָט זיך שנעל אויסגעדרעהט און געמאַכט עטליכע טריט פאָראויס.

זיין פּנים איז געווען פערויטעלט פאַר כּעס און מיט אַ פעסטער שטים האָט ער אויסגערופען:

- איך בין אייך מתרה, קירטעי, אַז איהר זאָלט זיך היטען! אייערע דראָהונגען רופען ביי מיר ארויס אַ חשד, אַז איהר ווילט זיך ווידער פערנעהמען מיט אייער פערברעכערישער מלאכה. זאָג איך אייך דעריבער, אַז ווען מיר וועלען אייך דערזעהן אין וואַלד, ווערט איהר גלייך אַרעסטירט!

— כאַ-כאַ! איהר דאַרפט נישט קיין מורא האָבען, איהר וועט מיך נישט זעהן אין וואַלד, און אַמווייניגסטענס אייער זוהנדעל, ער האָט זיכער נישט קיין צייט צו אַזעלכע נאַרישקייטען, ווי צו כאַפּען וואַלד-רויבער, — האָט זיך קירטען צולאַכט.

— לומפּ! — האָט דער יעגער באַופאַן אויסגעשריגען.

— קירטען, פאַרוואָס מאַכט איהר מיר אַן אין מיין לאָקאַל אוואַנטורעס! איהר זענט שיכּור, אויב איך האָב קיין טעות נישט! האָט זיך דער ווירט אַריינגעמישט.

— יאַקוב, דו געדענקסט דאָך, אַז איך האָב דיר געזאָלט עפּעס דערצעהלען — דער הער וואַכמייסטער האָט מיר בלויז אין דעם געשטערט, איצט וועל איך עס דיר דערצעהלען, — האָט זיך קירטען צולאַכט.

שווייג דאָך! זיי רוהיג און מאַך ביי מיר נישט קיין סקאַנדאַלען! — האָט זיך שוין יאַקוב אויפגערעגט.

פּלוצלונג האָט ער זיך דערשראָקען און געוואָלט עפּעס אויסשרייען.

— אָבער, וואָס איז געשעהן, ברודערל? אהא איך זעה שוין. — האָט קירטען געוואָרפען אַ בליק צום פענסטער.

— אָבער, ווי מיין דאָס איז גראָד איצט, אינדרויסען, הער יעגער געהט דאָך איצט אייער זוהנד'ל, פעליקס, האָט איהר ווערט זיך אַ ביסעל צו-איילען, וועט איהר נאָך איהם דערגרייכען! אָבער ער געהט דאָך עפּעס אַזוי שנעל! איך וואָלט קוים געגלויבט, אַז ער איז שוין דאָ צוריק פון יאַגד-פּלאַץ! כאַ-כאַ, פאַר דעם האָט ער אָבער זעהר גוט פערברענגט דאָרט!

אין יעגער באַומאַנ'ס פּנים האָבען זיך כּסדר געביטען די קאָלירען. ער איז געוואָרען רויט און בלייך, ווייל אויך ער האָט דורכ'ן פענסטער דערזעהן זיין זוהן, וועלכער איז מיט שנעלע טריט געגאַנגען איבער'ן שאָסע און פון דאָרט פערקערעוועט אין וואַלד אַריין.

— אָבער, וואָס ווילט איהר האָבען פון מיין זוהן? האָט ער זיך געווענדעט צום וואַלד-רויבער.

וואָס זאָל איך דען וועלען פון איהם? גאָרנישט! אָבער, יאַקוב, דו מעגסט אויסהערען אַ זעהר שעהנע געשיכטע, וואָס איך וועל דיר דאָ איצט דערצעהלען! דו קענסט דאָך מסתּמא די שעהנע גרעפין, אַדעלאַ? — האָט דער פערברעכער געלאַכט.

סיי דער בעל-הבית און סיי דער יעגער זענען, ווי אויפגעשפּרונגען, ווען ער האָט אַרויסגערעדט די דאָזיגע ווערטער.

באַומאַן האָט אפילו געמאַכט אַ בעווענונג, ווי ער וואָלט געוואָלט אַוועקגעהן.

— פאַרוואָס ענטפערסט דו מיר נישט? — דו האָסט זי דאָך שוין עטליכע מאָל געזעהן. אַ שעהן מיידעל, אמת! כאַ-כאַ, ווען איך וואָלט נאָך געווען אַ יונגערמאַנטשיק, וואָלט איך זיך באַלד פערליבט אין איהר!

— קירטען, איהר זענט, זעה איך, אויף אַנ'אמת שיכּור! — האָט דער בעל-הבית געזאָגט.

דער יעגער האָט זיך אָבער, נישט זאָגענדיג קיין איין וואָרט, ווידער אַוועקגעזעצט אויף זיין אָרט.

— ווענען מיר קענסטו זאָגען, וואָס דו ווילסט. שיכּור בין איך צופעליג נישט. אין מיין קאָפּ טאַנצט נאָר אַרום די שעהנע גרעפין אַדעלא. איך האָב היינט אין דער פריה ווידער געהאַט די געלעגענהייט זי געניי צו בעטראַכטען. צו אַלדע רוחות איז דאָס געווען אַ ליבען און קושען זיך, אַז דאָס שפּיגעל אין מויל איז זיך מיר צוזאַמענגעלאָפען!

— קירטען, בעזינט אייך נאָר בלויז, וואָס איהר רעדט! — האָט איהם דער ווירט מתרה געווען און איהם געפרובט איינצושטילען.

דער יעגער באַומאַן איז נאָך בלאַסער געוואָרען. ער האָט דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזט אויפ'ן טיש און מיט שטאַרקע בליקען געקוקט אין דער ווייטקייט.

קירטען האָט דעם ווירט געצוואונגען ביים אַרבעל צו זיך אַ הער און אויפגערופען:

— פאַרוואָס לאָזט מיך נישט דערצעהלען?! — די גנעדיגע גרעפין האָט דאָך אַ געליבטען.

בליק-שנעל האָט באַומאַן אויפגעהויבען זיין קאָפּ און מיט שטעכעדיגע בליקען געקוקט אויף דעם וואַלד-גזלן.

דער לעצטער האָט זיך אָבער געמאַכט, ווי ער בעמערקט נישט, וואָס אין יעגער'ס האַרץ טוט זיך. ער האָט געמאַכט עטליכע טריט פאָראויס, צוגעקומען האַרט נעבען דעם יעגער און מיט אַ העסליך געלעכטער זיך אַראָפּגעלאָזט אויף אַ שטוהל.

— ברענג מיר אַהער נאָך אַ גלעזעל, וועל איך דיר דערצעהלען, ווער ס'איז דער געליבטער פון דער גרעפין אַדעלא.

— אַפילו קיין איין טראָפּען דערלאַנג איך אייך שוין נישט מעהר אַהער! איהר ווייסט נישט, וואָס איהר רעדט און איהר זענט גוט שכּור! — האָט דער בעל-הבית געענטפערט.

(פאָרטזעצונג קומט).

כלאַנג-פילם-טעאַטער
„MIMOZA"
ul. Kilińskiego 178

לעצטער טאָג!

איוואַן מאָזשוכין
אין זיין הערליכער קלאַנג-קרעאַציע אין מאָנומענטאַלען פילם לויט דער ערצעהלונג פון לעוו טאָלסטאָי אַלס
„האַדזשי מוראַט"
(דער ווייסער שטן) אין די הויפּט-פרויען-ראָלען:
ליל דאַגאָווער און בעטי אַמאַן
אין פילם בעטייליגט זיך אַ בעריהמטער כאָר פון דאָנער קאָזאַקען, וואָס זינגט אַ רייה רוסישע לידער

אַנפאַנג אין די וואָכען-טעג 5.30, 7.20 און 9.15
שבת, זונטאָג און חגאות 3.30

אויסערן-פּראָגראַם:
רעוועלאַציע-קלאַנג-צוגאַבע

דער נאָהנטסטער פּראָגראַם:
נח'ס תּבה

מעכאַנישע שלאָסעריי און ווייסעריי
J. Reder, Łódź
Konstantynowska 11 (róg Zachodniej)
כ'נעמ אָן פערשידענע שלאָסעריי-אַרבייט און אויטאָגענישע שווייסונגען אונטער גאַראַנטיע.
פּריוואַט-וואוינונג גדאַנסקאַ 20, וו. 17.

Dr. A. Mazur
הסכּאַרבניאַ 67, טעל. 166-01
[illegible]

פלעגט די פיס
PEDICURE
S. Łódzki

Traugutta 5 (Krótka m. 10.) tel. 170-37
נעמט אָן פון 11—2 און פון 4—7 אָן. — געוועזענער אַסיסטענט ביי מיסטער סמאָלען (היהנער-אויג-אַנשטאַלט אין לאָנדאָן). — ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען הונערל אויגען און האָרנהויט, ווי אַריינגעוואַקסענע נעגעלאָהן שמערצען.

Dr. med H. Różaner
ספּעציאַליסט פון הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען און קינדערלאָזיגקייט
נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 128-98
נעהמט אָן פון 8—10; 5—8 אָוונד
אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל פאַר פרויען.

Dr. med. Adam Bender
נאַרוטאָוויטשאַ 30 טעל. 104-75

שרייבען שעהן און שנעל
לערנט אויס דער בעריהמטער קאַליגראַף ל. בערמאַן אין 15 לעקציעס, אויך ווערט אויסגעלערנט גוט שרייבען אַ יודישען בריף אין 15 טעג, אַפילו דעם וואָס קען גאָרניט. די עלטער שפּילט קיין ראָלע ניט.
זאַוואַדזקאַ 19 פר, 1 שט.

לעבענס-פערזיכערונגען
און געגען פייערשאָדען גנבה
נעמט אָן אויף די גינסטיגסטע בעדינגונגען אין די גרעסטע פערזיכערונגס-געזעלשאַפטען
P. Z. Gliksman
Łódź, Zawadzka 16a Teleonf 164-47.

קינאָ
ZACHĘTA
זגיערזשער-גאַס 26.
היינט און ווייטערדיגע טעג!!!
דאָס מעכטיגסטע טייסטערווערק, וואָס שטייגט איבער אַלע ביז איצט-געזעהענע שלאַגערס א. ג.:
די זינד פון די פאָטערס
אין די הויפּט-ראָלען דער גרעסטער טראַגיקער פון דער וועלט אין זיין נייעסטער קרעאַציע, וואָס שטייגט איבער דעם פילם „דער אונטערגעגאַנגענער מענש"
עמיל יאַנינגס
מעכטיגע דראַמע, וואָס אילוסטרירט דעם גורל פון אַ דייטשען עמיגראַנט אין אַמעריקאַ
אָרקעסטער אונטער דער לייטונג פון ה' י. סטעפּאַנסקי
אָנפאַנג פון די סעאַנסען אין די וואָכען טעג 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג. — שבת, זונטאָג, און חגאות 12 אַ זייגער פאַרמיטאָג.

לעזט!
אַכטונג! אַכטונג!
קאָנקורענץ-פרייזען!
זבדי צו ערמעגליכן די ברייטסטע קרייזען פון ג' פּובליקום צו בעקומען אַ ביליגע און גוטע קינסטלערישע אויפגאַהמע' זענען די פּרייזען אין מיין פאָטאָגראַפישן אַנשטאַלט געוואָרען פערקלענערט ווי:
12 שטיק („Express pictures") זל. 2
6 " פּאָסט-פאָטאָגראַפיעס " 2
6 " פּאָסט- " ברוין " 6
6 " " אויף זייד " 8
אַכטונג צו אַ ½ טוץ ז יי ד ע נ ע פּאָסט-פאָטאָגראַפיעס גיט מען צו אַכטונג
אַנ'אָריגינעלען פּאָרטרעט בחנם!!
ס'ווערען אויך אויסגעפערטיגט פּאָרטרעטען אין ראַהמען און אויך אַ פערקויף פון ראַהמען
קומט און איבערציייגט אייך!
בעמ. ביי מיר צו בעקומען די אויפנאַהמע פון עספּעראַנטאָ-קאָנגרעס מיט אַכטונג
„PARISIEN"
קונסט-אַנשטאַלט
פּראַנציסקאַנער 30.

דייטשע
האַנדעלס-קאָרעספּאָנדענץ
ערלעדיגט דאָס ביוראָ
„אַרגוס"
זאַכאַדניאַ 36
טעלעפאָן 108-47

פיזיקאַלישער טעראַפּיע
קאַבינעט
ביי דער געז. „לינת-הצדק"
(נאַכט-פּאָגאָטאָוויע) צעגיעלניאַנאַ 53
אָפען פון 10—2 און פון 4—6 אָוונד.
קוואַרץ-לאַמפּ —1 זל.
סאָלוקס 2.50 "
דיאַטערמיע 3— "
עלעקטריש באָד 2.50 "

קוואַליפיצירטע
טריי בערינס
קאָנען זיך פון זאָפאָרט מעלדען ביי טאָפּאָרעק פּאָלנאָצנאַ 10

מיט אַ רוהיג געוויסען
קענען מיר גאַראַנטירען,
דאָס מעטאַל-בעטען, קינדער-וועגעלער, מאַטראַצען פאַר האַלצענע בעטען לויט'ן מאָס „פּאַטענט", וואַש - טישען און וויזשימאַטשקעס אַמביליגסטען איז צו בעקומען אין פאַבריקס-לאַגער
„Dobropol"
פּיעטריקאָווער 73 אין הויף, טעל. 158-61

ביכער
אַ היים אויסצולייען
פּוילישע און יודישע ביכער גיב איך אַהיים אויסצולייענען אויפ'ן חודש און אויפ'ן שטיק זעהר ביליג, אויך קויף איך אַלטע פּוילישע, יודישע און אַנדערע ביכער. איך האָב אויך צו פערקויפען פערשידענע ביכער, לידער, טעאַטער פּיעסען, מאָנאָלאָגען. צו ווענדען זיך צום צייטונגס-פערקויפער:
וועלניאַרזש, אַלט-שטאַט 1.

בשורת ספר חדש:
„הרב של שמחה"
תולדות הרב הגדול בתורה ובחסידות רבי משה נחמיה הכהן ז"ל, אשר היה רב בעיר דוואַרט. בצרוף מכתבים כתב יד קדשם של אדמו"ר הרבי ר' בונם ז"ל ואדמו"ר הרבי ר' יצחק מוואַרקי ז"ל
מאת פ. ז. גליקסמאַן לודז, זאַוואַדזקאַ 16a

פּוילישע שפּראַך
ווערט ערלערנט גרינדליך דורך אַ קורצער צייט
וואָסכאָדניאַ 29, וו. 3.

וויכטיג פאַר דאַמען!
מאַכע איך די עלעגאַנטסטע דאַמען - היטע נאָך דער לעצטער פּאַריזער מאָדע און די עלטעסטע היטע איבעראַרבייטע איך אויף גענצליך ניי.
נאָר פאַר 2.50 זל.
געדענקט דעם אַדרעס:
23 זאַוואַדזקאַ 23
אין הויף, 2-טען איינגאַנג, לינקס פּאַרטער.
בעמ.: נייע היטען די לעצטע נייהייטען אין פיינער אויספערטיגונג — 50 פּראָצ. ביליגער ווי איבעראַל
„TOLA"

אליכם אישים אקרא
וקולי אל בני אדם
בצדק כל אמרי פי
ואין בהם נפתל ועקש
אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אָנגעוועהטאָגטע ענינים זאָלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביוראָ
פּעטריקאָווער 17
2-טער הויף פּאַרטער
דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79,
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי ביטעס, קלויזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען איז משך פון 24 שעה. אַפּעלאַציעס, אַפּאַזיציעס, אַדוואָקאַניעס, רעקורסען וועגען פּעסער, וויזעס אין קאָמיסאַריאַט-זשאַנדו, וועקסעל-אינקאַסאָ אויף גאַנץ פּוילען און גאַליציען ווערען פּינקטליך און געוויסענהאַפט ערלעדיגט צו די ביליגסטע פּרייזן. שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, איבערזעצן אינטערציזיעס, אַקטען, דעראַוויזנעס אַלערליי ספּראַוועס ווערען אָנגענומען אַדורכצופיהרען, עווענטועל מיט אַנ'אַדוואָקאַט.
די איינציגע טאָכטער פון ישראל מאַנעלאַ
2-טער הויף פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאַדניאַ 52, טעל. 148-79.
בעמ.: דאָס ניי - „געבאַקענע" מאַנעלאַביוראָ אויפ'ן ערשטען הויף האָט נישט קיין שום שייכות מיט'ן לאַנג-עקזיסטירענדען ביוראָ, וואָס געפינט זיך
אין צווייטען הויף פּאַרטער
טעלעפאָן 148-79

Dr. med. St. Praport
ספּעציאַליסט פאַר פרויען און אורין קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 6—8 אָוונד
גדאַנסקאַ 77a, טעל. 208-95
אין לעטשניצע „סאַניטאַס", ציגעל-גאַס 29
פון 11 ביז 1 מיטאָג.

הלא חכמה תקרא, ותבונה תתן קולה,
אם תקח אמרי, ומצותי תצפן אתך,
אז תשכן בטח ושאנן, כי הלך בתום
ילך בטח, ומעקש דרכיו יודע
איבער דעם זאָלסט נאָר קומען אין דער ביוראָ פון ד. מאַנעלאַ
וואָס איז איבערגעטראָגען געוואָרען פון צווייטען הויף, אויף ערשטען הויף
פּיעטריקאָווער 17 לינקע אָפיציגע פּאַרטער.
טעלעפאָן 124-95
וואו עס ווערט פּינקטליך ערלעדיגט, געוויסענהאַפט געשריבען אַלערליי ביטעס: ציווילע, קאַרנע, האַנדלאָווע אַפּעלאַציעס, אַדוואָקאַניעס, קלאַוזולעס, זאַבעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, וועגען דירות אין אורזשאָנד ראָזיעמטשי. ווי אויך איבערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען.
בעמ.: קלאַוזולעס און זאַבעזפּיעטשעניעס ווערען ביי מיר ערלעדיגט במשך 24 שעה.
מיט אַכטונג
ד. מאַנעלאַ, פּיעטריקאָווער 17 ערשטער הויף.

[illegible]

Redaktor-wydawca [illegible] — Drukarnia B. i M. Hamburskich w Łodzi, Piotrkowska 86.